

Pripravenosť malých a stredných podnikov na zavedenie eura v SR

2008

Podpora podnikania na dosah ruky

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

Pripravenosť malých a stredných podnikov na zavedenie eura v SR

Bratislava, apríl 2008

OBSAH	STRANA
ÚVOD	3
I. VÝZNAM ZAVEDENIA EURA PRE FIRMY	8
II. ÚROVEŇ INFORMOVANOSTI O ZAVEDENÍ EURA	10
III. ZDROJE INFORMÁCIÍ O ZAVEDENÍ EURA	12
IV. VYUŽÍVANIE OFICIÁLNEJ WEBOVEJ STRÁNKY O ZAVÁDZANÍ EURA	15
V. NAJVHODNEJŠIE FORMY PODPORY PRI PRÍPRAVE FIRMY NA PRIJATIE EURA	17
VI. REALIZOVANÉ KROKY FIRIEM V PRÍPRAVÁCH NA ZAVEDENIE EURA	20
VII. REALIZÁTOR PRÍPRAV NA ZAVEDENIE EURA VO FIRMÁCH	23
VIII. ÚROVEŇ ROZPRACOVANOSTI PLÁNOV FIRIEM NA PRECHOD K EURU	25
IX. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE PRÍPRAV NA ZAVEDENIE EURA	27
X. PROBLÉMOVE OBLASTI PRI PRÍPRAVÁCH NA PRIJATIE EURA	29
XI. VYUŽÍVANÝ TYP ÚČTOVNÉHO SOFTVÉRU FIRIEM	32
XII. SPÔSOB VEDENIE ÚČTOVNÍCTVA FIRIEM	34
XIII. KOMPATIBILITA ÚČTOVNÉHO SYSTÉMU FIRIEM S PREDPISMI SÚVISIACIMI S PRIJATÍM EURA	36
XIV. KOMPATIBILITA REGISTRAČNÝCH POKLADNÍC S PREDPISMI SÚVISIACIMI S PRIJATÍM EURA	38
XV. ODHAD ÚSPOR NÁKLADOV FIRIEM SÚVISIACICH SO ZAVEDENÍM EURA	41
XVI. ODHAD NÁKLADOV FIRIEM SÚVISIACICH SO ZAVEDENÍM EURA	44
XVII. HLAVNÉ POZITÍVA ZAVEDENIA EURA PRE FIRMY	47
XVIII. PREDPOKLADANÝ VPLYV ZAVEDENIA EURA NA VÝVOZ FIRIEM	50
XIX. PREDPOKLADANÝ VPLYV ZAVEDENIA EURA NA DOVOZ FIRIEM	53
XX. ZÁUJEM O PRIPOJENIE SA K ETICKÉMU KÓDEXU PRE ZAVEDENIE EURA	56
XXI. ZÁUJEM FIRIEM O PREDZÁSOBNIE SA EUROM	58
XXII. NAHLÁSENIE ZÁUJMU O PREDZÁSOBNIE SA EUROM SVOJEJ BANKE	60
XXIII. VYBRANÉ EKONOMICKÉ UKAZOVATELE SKÚMANÝCH MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	62
XXIII.1. VÝŠKA ROČNÉHO OBRATU SKÚMANÝCH FIRIEM	62
XXIII.2. PODIEL VÝVOZU NA CELKOVOM OBJEME TRŽIEB SKÚMANÝCH FIRIEM	63
XXIII.3. POČET ZAMESTNANCOV SKÚMANÝCH FIRIEM	64
XXIII.4. KATEGÓRIE ČINNOSTI SKÚMANÝCH FIRIEM	65
XXIII.5. PRÁVNA FORMA SKÚMANÝCH FIRIEM	66
XXIII.6. SÍDLO FIRIEM PODĽA KRAJOV	66
XXIV. METODIKA VÝSKUMU	67
XXV. ZHRNUTIE	69
XXVI. ZOZNAM GRAFOV	72

ÚVOD

Rok 2008 je pre malé a stredné podniky rokom prípravy na ďalší významný krok v procese ekonomickej integrácie Slovenska v rámci Európskej únie. Začiatkom roku 2009 plánuje Slovenská republika vstup do eurozóny ako druhá postkomunistická krajina, ktorá prešla procesom transformácie z centrálne plánovaného na trhovo orientované hospodárstvo. Malé a stredné podniky už potvrdili svoju životaschopnosť prispôbením sa tvrdému konkurenčnému prostrediu po vstupe našej krajiny do Európskej únie. Na rozdiel od veľkých firiem, kde sa hladkému prechodu na euro venujú špecializované pracovné tímy, resp. externí poradcovia, v malých podnikoch leží najväčšia ťarcha príprav na pleciach samotných podnikateľov. Zvládnutie krokov súvisiacich s prechodom na euro v malých a stredných podnikoch v najväčšej miere závisí od schopnosti včas identifikovať možné problémy súvisiace so zavedením eura a prispôbiť sa požiadavkám právnych predpisov upravujúcich proces konverzie meny.

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) je založená na podporu rozvoja a rastu malého a stredného podnikania v Slovenskej republike. Okrem implementácie podporných programov pre podnikateľov sa zameriava na zlepšenie podnikateľského prostredia cestou minimalizácie administratívnych a legislatívnych bariér pri slobodnom podnikaní. Prijímanie kvalifikovaných opatrení na zlepšovanie podnikateľského prostredia predpokladá dostupnosť aktuálnych a relevantných informácií o situácii v podnikateľskom sektore. Dôležitou súčasťou takéhoto monitorovania sú výskumy podnikateľského prostredia prostredníctvom výberových zisťovaní.

Prieskum zameraný na zisťovanie pripravenosti malých a stredných podnikateľov na Slovensku (podnikateľské subjekty s počtom pracovníkov do 249) na zavedenie eura uskutočnila Agentúra sociálnych analýz „ASA“, s.r.o.

Hlavným cieľom výskumu bolo zistiť aktuálny stav pripravenosti podnikateľských subjektov na zavedenie eura, ako aj identifikovať problémové oblasti, na ktoré by sa mala sústrediť informačná kampaň. Čiastkovými cieľmi bolo zistiť:

- ☐ aktuálnu úroveň informovanosti o zavedení eura,
- ☐ informačné kanály, ktoré podnikatelia pri informovaní o zavedení eura využívajú,
- ☐ najvhodnejšie formy podpory pri príprave firiem na prijatie eura,
- ☐ organizačné a personálne zabezpečenie príprav na zavedenie eura,
- ☐ problémové oblasti pri prípravách na prijatie eura,
- ☐ predpokladané náklady firmy na prijatie eura,
- ☐ odhad vplyvu zavedenia eura na vývoz a dovoz firiem,
- ☐ záujem o prihlásenie sa k Etickému kódexu pre zavedenie eura,

- ❑ výšku obratu malých a stredných podnikov v roku 2007,
- ❑ výšku podielu exportu na obrate malých a stredných podnikov v roku 2007.

Prieskum bol realizovaný v čase od 23. februára do 5. marca 2008 na území celého Slovenska, pričom jeho cieľovými objektmi boli malé podniky s 0 až 9 a s 10 až 49 zamestnancami a stredné podniky s 50 až 249 zamestnancami. Informácie o výbere vzorky malých a stredných podnikov, reprezentatívnosti vzorky, spôsobe vyhľadávania predstaviteľov vybraných podnikov v teréne, poznatky z priebehu uskutočnených rozhovorov externých spolupracovníkov – anketárov s respondentmi a ich vyhodnotenie obsahuje samostatná kapitola informatívnej správy – metodika výskumu na strane 57 predkladanej informácie z výskumu.

V prípadoch, kde to bolo možné, sú údaje porovnávané s výsledkami prieskumu realizovaného Štatistickým úradom SR pre Národnú banku Slovenska v roku 2006.

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad štruktúry skúmaných podnikov, ktoré sa zúčastnili výskumu.

Rozdelenie skúmaných podnikov z hľadiska počtu zamestnancov a hlavnej činnosti (údaje v %)				
Hlavný druh činnosti podniku podľa OKEČ	Počet zamestnancov v podniku			
	0 - 9	10 - 49	50 - 249	celoslov. priemer
poľnohosp. a potravinárska výroba */	70,6	14,7	14,7	3,7
priemyselná výroba	36,8	31,6	31,6	10,4
stavebníctvo	64,1	27,3	8,6	14,0
obchod	79,1	17,0	3,9	22,6
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	62,7	35,6	1,7	6,5
doprava/pošta/telekomunikácie	78,9	21,1	0	4,2
peňažníctvo	94,1	5,9	0	1,9
obchodné služby	79,0	17,6	3,4	26,1
iné	70,1	16,5	13,4	10,6

Vzhľadom na relatívne veľký podiel malých a stredných podnikov, ktoré respondenti vo svojich odpovediach zaradili do skupiny tzv. iných, uvádzame prehľad ich výskytu v realizovanom výskume s uvedením frekvencie výskytu: „zubná technika“ (2krát), „čalúnictvo“ (2krát), „distribúcia tepla“, „technické testovanie“, „polygrafia“, „montáž klimatizovaných zariadení“, „servis v priemysle“, „zdravotníctvo“, „montáž slaboprúdových zariadení“, „montáž a servis chladiarenských technológií“, „geodetické práce“, „stolárstvo“, „kaderníctvo“, „kominárstvo“, „výroba a predaj šperkov“, „letectvo“, „sprostredkovateľská činnosť“, „upratovacie práce“, „obchodná činnosť“, „servis práčiek“, „zasklievanie“, „chemické čistenie“, „výroba žalúzií“ a nešpecifikované.

Najväčšia časť malého a stredného podnikania v uskutočnenom prieskume je koncentrovaná na obchodné služby. Ďalej nasledujú podniky zaoberajúce sa obchodom a stavebníctvom. Vo všetkých uvedených skupinách, s výnimkou priemyselnej výroby, tvoria viac ako polovicu firmy s počtom do 9 zamestnancov.

Z hľadiska krajového členenia Slovenska sú v jednotlivých regiónoch pomerne výrazné rozdiely v zastúpení malých a stredných podnikov podľa hlavného druhu činností, ktorý má firma zapísaný v obchodnom registri, ako to dokazuje aj nasledujúca tabuľka.

Rozmiestnenie jednotlivých malých a stredných podnikov podľa hlavného druhu činností v krajoch SR (údaje v %)									
Kraj sídla podniku	Hlavný druh činnosti podniku podľa OKEČ								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Bratislavský	1,2	7,6	12,9	19,4	8,8	4,1	3,5	37,1	5,3
Trnavský	0,9	7,5	15,1	31,1	3,8	1,9	1,9	23,6	14,2
Trenčiansky	5,2	18,6	17,5	19,6	7,2	5,2	3,1	16,5	7,2
Nitriansky	2,9	13,3	12,4	26,7	3,8	4,8	0	20,0	16,2
Žilinský	4,4	18,7	17,6	18,7	12,1	6,6	0	20,9	1,1
Banskobystrický	5,9	6,9	17,8	28,7	5,0	3,0	1,0	22,8	8,9
Prešovský	4,3	9,7	14,0	11,8	5,4	5,4	1,1	26,9	21,5
Košický	6,0	6,0	8,7	24,2	5,4	3,4	2,7	30,9	12,8
CELOSLOVENSKÝ PRIEMER	3,7	10,4	14,0	22,6	6,5	4,2	1,9	26,1	10,6

Legenda k tabuľke:

1. – poľnohospodárstvo/potravinárska výroba
2. – priemyselná výroba
3. – stavebníctvo
4. – obchod
5. – hotely/reštaurácie/pohostinstvo
6. – doprava/ pošta/ telekomunikácie
7. – peňažníctvo
8. – obchodné služby
9. – iné

Obchodné služby, ako najrozšírenejší druh činnosti malého a stredného podnikania vo výskume, boli z hľadiska regionálneho členenia Slovenska vo väčšej miere zastúpené v Bratislavskom (37,1%) a Košickom kraji (30,9%). V menšej miere sídlili firmy venujúce sa obchodnej činnosti v Trenčianskom kraji (16,5%). Vo väčšej miere ako je celoslovenský súbor bol obchod zastúpený v Trnavskom (31,1%) a Banskobystrickom kraji (28,7%), kým najmenej firiem venujúcich sa tejto činnosti sídlilo v Prešovskom kraji (11,8%). Stavebníctvo bolo v takmer identickej miere zastúpené v Banskobystrickom (17,8%), Žilinskom (17,6%) a Trenčianskom kraji (17,5%) a v menšej miere v Košickom kraji (8,7%).

Rozdelenie skúmaných podnikov z hľadiska počtu zamestnancov a právnej formy (údaje v %)			
Právna forma podniku	Počet zamestnancov v podniku		
	0 - 9	10 - 49	50 - 249
Živnostník	97,0	2,4	0,5
Spoločnosť s ručením obmedzeným	56,4	34,0	9,6
Akciová spoločnosť	11,8	33,3	54,9
Družstvo	37,5	50,0	12,5
Iná právna forma	78,6	21,4	0

Rozloženie jednotlivých veľkostných skupín skúmaných firiem v krajoch SR (údaje v %)			
Kraj sídla podniku	Počet zamestnancov v podniku		
	0 - 9	10 - 49	50 - 249
Bratislavský	71,8	22,4	5,9
Trnavský	65,1	25,5	9,4
Trenčiansky	67,3	19,4	13,3
Nitriansky	61,9	25,7	12,4
Žilinský	68,5	18,5	13,0
Banskobystrický	75,2	19,8	5,0
Prešovský	72,0	17,2	10,8
Košický	78,5	19,5	2,0
CELOSLOVENSKÝ PRIEMER	70,6	21,1	8,3

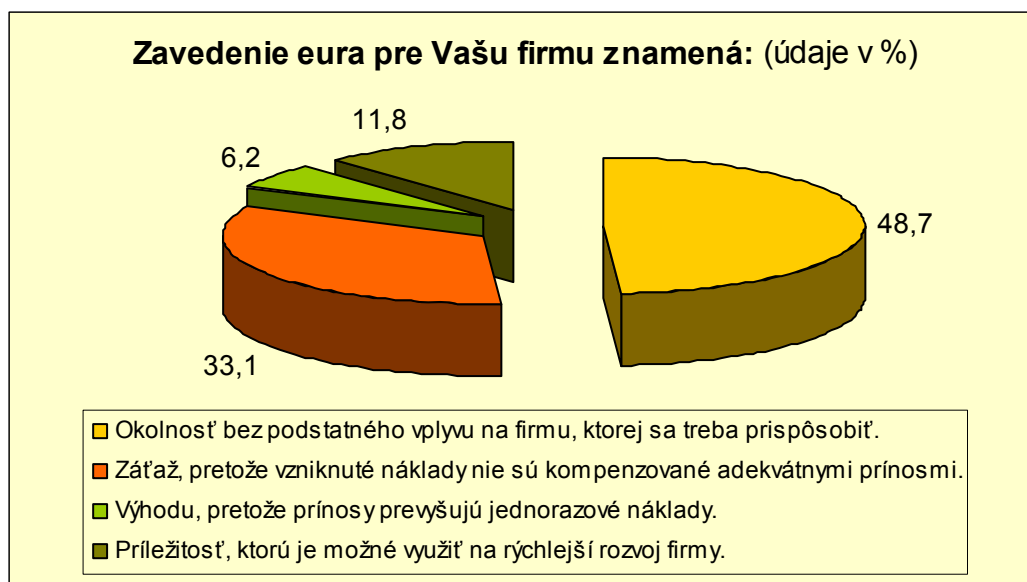
V prieskume sa zúčastnilo najviac firiem s počtom zamestnancov 0 – 9, a to najmä z Košického (78,5%) a Banskobystrického kraja (75,2%), zatiaľ čo v menšej miere bola táto skupina zastúpená v Nitrianskom kraji (61,9%). Podniky s počtom zamestnancov od 10 do 49 boli vo vyššej miere zastúpené v Nitrianskom (25,7%) a Trnavskom kraji (25,5%). Stredné podniky (50 – 249 zamestnancov) mapoval aktuálny prieskum najmä v Trenčianskom (13,3%) a Žilinskom kraji (13,0%).

Rozdelenie skúmaných podnikov z hľadiska právnej formy (údaje v %)					
Hlavný druh činnosti podniku podľa OKEČ	Právna forma podniku				
	Živnostník	Spoločnosť s ručením obmedze ným	Akciová spoločnosť	Družstvo	Iná právna forma
poľnohosp. a potravinárska výroba */	29,4	61,8	5,9	0	2,9
priemyselná výroba	15,8	67,4	14,7	2,1	0
stavebníctvo	32,8	58,6	7,8	0,0	0,8
obchod	55,3	39,8	2,4	0,5	1,9
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	44,1	47,5	6,8	0	1,7
doprava/pošta/telekomunikácie	47,4	52,6	0	0	0
peňažníctvo	41,2	58,8	0	0	0
obchodné služby	40,3	52,9	4,2	1,7	0,8
iné	43,3	44,3	6,2	1,0	5,2
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	39,4	53,5	5,3	1,2	0,6
Trnavský	39,6	55,7	1,9	0	2,8
Trenčiansky	37,8	45,9	11,2	1,0	4,1
Nitriansky	38,1	50,5	9,5	0	1,9
Žilinský	38,5	50,5	7,7	3,3	0
Banskobystrický	43,6	52,5	2,0	1,0	1,0
Prešovský	43,0	50,5	5,4	1,1	0
Košický	43,6	51,0	3,4	0	2,0
Celoslovenský priemer	40,6	51,4	5,6	0,9	1,5

I. VÝZNAM ZAVEDENIA EURA PRE FIRMY

Cieľom predkladaného prieskumu bolo zistiť aktuálny stav pripravenosti podnikateľských subjektov na zavedenie eura, ako aj identifikovať problémové oblasti, na ktoré by sa mala sústrediť informačná kampaň. V úvode prieskum monitoroval očakávania, ktoré podnikateľské subjekty spájajú so zavedením eura na Slovensku. **Takmer polovica oslovených** uviedla, že zavedenie eura je **okolnosť bez podstatného vplyvu na firmu** a **tretina predstaviteľov** malých a stredných firiem vníma euro najmä cez optiku **zátáže**, ktorú prijatie eura prinesie pričom vzniknuté náklady nie sú kompenzované adekvátnymi prínosmi. Súhrnne necelá pätina oslovených vidí v prijatí eura **výhodu**, pretože **prínosy prevyšujú jednorazové náklady**, resp. zavedenie eura považujú **za príležitosť**, ktorú je možné využiť na rýchlejší rozvoj firmy. Výsledky prináša v prehľadnej podobe nasledujúci graf.

Graf č. 1

Okolnosť bez podstatného vplyvu na firmu, ktorej sa treba prispôbiť uviedli častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, zástupcovia firiem podnikajúcich v stavebníctve (58,6%), venujúci sa „inej“ podnikateľskej činnosti (63,5%), so sídlom v Prešovskom kraji (62,4%), ďalej vo firmách nevyvážajúcich do zahraničia (51,8%), s obratom od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (66,7%) a od 500 tisíc do 1 mil. Sk (60,2%).

Zátťaž, pretože vzniknuté náklady nie sú kompenzované adekvátnymi prínosmi vo zvýšenej miere, oproti celoslovenskému priemeru, deklarovali vo firmách s hlavnou činnosťou v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva (48,5%), hotelierstve a reštauračných službách (59,6%), so sídlom v Bratislavskom kraji (46,7%), u živnostníkov (42,2%) a v podnikoch s obratom od 1 mil. do 2. mil. Sk (45,2%).

Zavedenie eura ako **príležitosť**, ktorú je možné využiť na rýchlejší rozvoj firmy uvádzali častejšie, ako je celoslovenský priemer, v stredných podnikoch zamestnávajúcich od 50 do 249 zamestnancov (26,0%), vo firmách venujúcich sa priemyselnej výrobe (30,1%), ďalej v podnikoch s podielom vývozu do 10 % (24,7%), od 11 do 30 % (42,9%) a od 31 do 50% z celkových ročných tržieb (20,0%), z hľadiska právnej formy podnikania v akciových spoločnostiach (32,7%), ako aj vo firmách s ročným obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (25,8%) a nad 100 mil. Sk (24,5%).

Zavedenie eura pre Vašu firmu znamená (údaje v %):				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	50,9	36,5	3,6	9,0
10 – 49	45,5	26,2	12,0	15,7
50 – 249	38,4	21,9	13,7	26,0
Právna forma podniku				
Živnostník	49,0	42,2	1,9	6,8
Spoločnosť s ručením obmedzeným	49,5	28,1	8,1	14,1
Akciová spoločnosť	32,7	18,4	16,3	32,7
Družstvo	50,0	50,0	0	0
Iná právna forma	76,9	7,7	15,4	0
Druh činnosti				
poľnohosp. a potravinárska výroba	36,4	48,5	9,1	6,1
priemyselná výroba	40,9	11,8	17,2	30,1
stavebníctvo	58,6	26,6	7,0	7,8
obchod	47,8	41,0	4,4	6,3
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	33,3	59,6	3,5	3,5
doprava/pošta/telekomunikácie	50,0	34,2	5,3	10,5
peňažníctvo	41,2	41,2	0	17,6
obchodné služby	47,5	33,1	4,2	15,3
iné	63,5	22,9	4,2	9,4
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	39,6	46,7	5,3	8,3
Trnavský	50,5	31,1	3,9	14,6
Trenčiansky	40,8	39,8	7,1	11,2
Nitriansky	52,4	24,3	11,7	11,7
Žilinský	39,1	37,0	10,9	13,0
Banskobystrický	51,0	38,8	2,0	8,2
Prešovský	62,4	12,9	7,5	17,2
Košický	56,4	27,5	3,4	12,8
Celoslovenský priemer	48,7	33,1	6,2	11,8

Legenda k tabuľke:

01 – Okolnosť bez podstatného vplyvu na firmu, ktorej sa treba prispôbiť.

02 – Zátťaž, pretože vzniknuté náklady nie sú kompenzované adekvátnymi prínosmi.

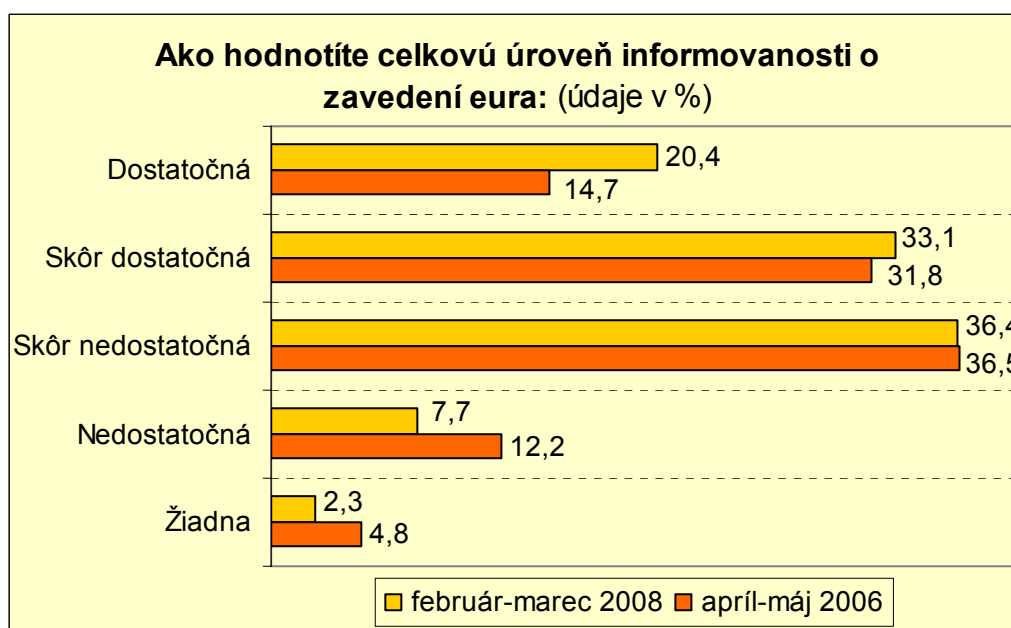
03 – Výhodu, pretože prínosy prevyšujú jednorazové náklady.

04 – Príležitosť, ktorú je možné využiť na rýchlejší rozvoj firmy.

II. ÚROVEŇ INFORMOVANOSTI O ZAVEDENÍ EURA

Zisťovaniu úrovne informovanosti o zavedení eura patrila ďalšia časť prieskumu. Z výsledkov vyplýva, že **pätina oslovených vníma úroveň informovanosti ako dostatočnú a tretina ju označila ako skôr dostatočnú. Necelé dve pätiny predstaviteľov malých a stredných podnikov ju naopak považujú za skôr nedostatočnú.** Graf je doplnený o podobný prieskum, ktorý realizoval na prelome marca a apríla 2006 Štatistický úrad SR. Z porovnania výsledkov možno konštatovať mierny posun názorov k vyššej spokojnosti predstaviteľov malých a stredných podnikov s celkovou úrovňou informovanosti o zavedení eura. Kompletné odpovede prináša nasledujúci graf.

Graf č. 2

Za dostatočnú považujú celkovú úroveň informovanosti predovšetkým podniky so sídlom v Banskobystrickom kraji (27,6%), s obrátom od 5 mil. do 10 mil. Sk (26,5%) a od 50 mil. do 100 mil. Sk (32,3%).

Za skôr dostatočnú vnímajú úroveň informovanosti o prijatí eura vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, vo firmách podnikajúcich v poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (41,2%), peňažníctve (47,1%), a „inej“ podnikateľskej činnosti (42,1%), zo sídlom v Prešovskom kraji (44,1%) a s vývozom od 51 do 70 % z objemu tržieb (81,8%),

Za skôr nedostatočnú považujú úroveň informovanosti o prijatí eura hlavne zástupcovia firiem podnikajúcich v oblasti hotelov, reštaurácií, pohostinstiev (47,4%), so sídlom v Trnavskom kraji (43,7%), živnostníci (41,5%), s obrátom od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (44,2%).

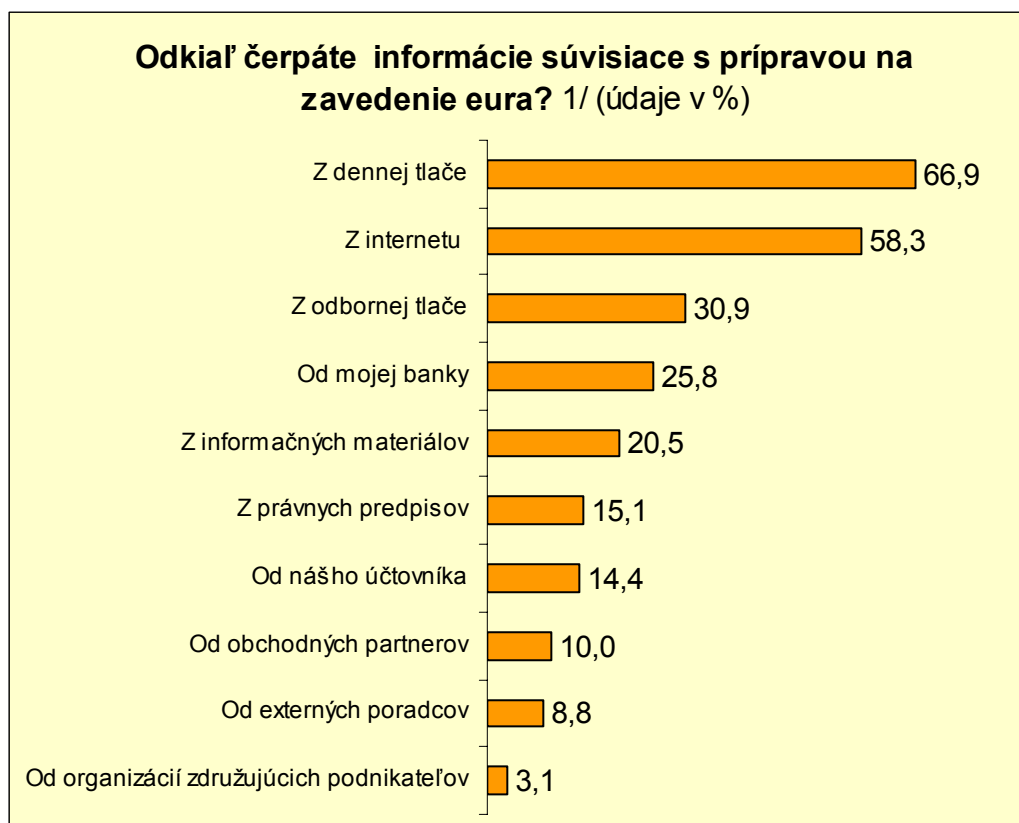
Ako **nedostatočnú** hodnotia úroveň informovanosti najmä vo firmách zaoberajúcich sa peňažníctvom (17,6%), s obratom od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (27%) a od 500 tisíc do 1 mil. Sk (14,3%).

Ako hodnotíte celkovú úroveň informovanosti o zavedení eura (údaje v %):					
	Odpovede:				
Počet zamestnancov v podniku	Dostatočná	Skôr dostatočná	Skôr nedostatočná	Nedostatočná	Žiadna
0 – 9	19,6	32,8	36,2	8,9	2,5
10 – 49	22,8	32,8	36,5	5,8	2,1
50 – 249	21,9	37,0	37,0	2,7	1,4
Právna forma podniku					
Živnostník	15,8	30,3	41,5	9,8	2,5
Spoločnosť s ručením obmedzeným	22,9	35,5	32,1	7,1	2,4
Akciová spoločnosť	26,5	28,6	40,8	2,0	2,0
Družstvo	37,5	37,5	25,0	0	0
Iná právna forma	28,6	42,9	28,6	0	0
Druh činnosti					
poľnohosp. a potravinárska výroba	26,5	41,2	26,5	0	5,9
priemyselná výroba	19,4	38,7	37,6	4,3	0
stavebníctvo	22,0	26,0	42,5	7,1	2,4
obchod	21,0	30,7	38,5	7,3	2,4
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	12,3	29,8	47,4	10,5	0
doprava/pošta/telekomunikácie	10,5	31,6	42,1	7,9	7,9
peňažníctvo	23,5	47,1	5,9	17,6	5,9
obchodné služby	22,8	32,1	34,2	9,7	1,3
iné	18,9	42,1	27,4	7,4	4,2
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	17,2	36,1	36,1	7,7	3,0
Trnavský	12,6	34,0	43,7	8,7	1,0
Trenčiansky	21,6	30,9	41,2	4,1	2,1
Nitriansky	22,1	34,6	31,7	8,7	2,9
Žilinský	20,7	30,4	42,4	4,3	2,2
Banskobystrický	27,6	18,4	39,8	12,2	2,0
Prešovský	23,7	44,1	28,0	4,3	0
Košický	20,8	34,2	30,9	10,1	4,0
Celoslovenský priemer	20,4	33,1	36,4	7,7	2,3

III. ZDROJE INFORMÁCIÍ O ZAVEDENÍ EURA

Ďalšia časť prieskumu sa venovala identifikovaniu najčastejšie využívaných médií informujúcich o prijatí eura na Slovensku. **Viac ako dve tretiny opýtaných** uviedli, že čerpajú informácie najmä **z dennej tlače** a **takmer trom pätinám** na zisťovanie informácií o danej problematike slúži **internet**. S výraznejším odstupom na treťom mieste je **odborná tlač**, ktorú uviedla **necelá tretina predstaviteľov firiem**. Kompletne odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 3

Z dennej tlače čerpajú informácie vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, hlavne podnikatelia venujúci sa oblasti hotelierstva a reštauračných služieb (78,9%), inej podnikateľskej činnosti (74,0%), so sídlom v Banskobystrickom (76,5%) a Košickom kraji (75,2%), s objemom vývozu v 51 až 70 % z celkového objemu tržieb (72,7%), živnostníci (73,6%), s obrátom do 100 tisíc Sk (85,7%), od 1 mil. do 2 mil. Sk (78,5%)

Z internetu čerpajú informácie o pripravovanom zavedení eura najmä v stredných podnikoch s počtom od 50 do 249 zamestnancov (73,0%), v priemyselnej výrobe (75,3%), v peňažníctve (76,5%), s objemom vývozu do 10 % (75,3%), od 11 % do 30% (83,7%), od 31% do 50% (95,0%) a od 51% do 70% z celkového objemu tržieb (90,9%), v akciových spoločnostiach (78,0%), ako aj v podnikoch s ročným obrátom od 50 mil. do 100 mil. Sk (77,4%) a viac ako 100 mil. Sk (72,0%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Odbornú tlač ako tretie najčastejšie uvádzané médium slúžiace na informovanie o eure uvádzali častejšie, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia firiem s počtom od 10 do 49 (45,0%) a od 50 do 249 zamestnancov (48,6%), podnikajúcich v poľnohospodárstve a potravinárskej výrobe (52,9%), priemyselná výroba (47,3%) a peňažníctvo (47,1%) so sídlom v Bratislavskom kraji (46,5%), s podielom vývozu od 11 do 30 % (63,3%) a od 51 do 70% z objemu tržieb (72,7%), v akciových spoločnostiach (58,0%) a ročným obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (54,8%).

Odkiaľ čerpáte informácie súvisiace s prípravou na zavedenie eura? 1/ (údaje v %)										
	Odpovede:									
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
0 – 9	54,3	69,1	24,7	20,1	20,8	5,0	14,6	10,4	1,6	10,0
10 – 49	66,0	66,0	45,0	18,3	36,1	15,7	11,5	9,4	5,8	23,0
50 – 249	73,0	50,0	48,6	29,7	41,9	24,3	20,3	8,1	9,5	39,2
Právna forma podniku										
Živnostník	47,1	73,6	17,2	21,5	16,3	5,2	9,5	9,5	0,8	6,0
Spoločnosť s ručením obmedzeným	65,6	63,9	38,0	19,7	33,1	8,1	17,7	10,5	3,8	20,1
Akciová spoločnosť	78,0	42,0	58,0	24,0	32,0	38,0	22,0	8,0	12,0	34,0
Družstvo	25,0	75,0	75,0	25,0	0	25,0	0	0	12,5	37,5
Iná právna forma	50,0	78,6	28,6	7,1	21,4	7,1	7,1	21,4	0	0
Druh činnosti										
poľnohosp. a potravinárska výroba	58,8	67,6	52,9	14,7	35,3	17,6	11,8	8,8	2,9	26,5
priemyselná výroba	75,3	57,0	47,3	23,7	39,8	15,1	14,0	10,8	5,4	20,4
stavebníctvo	60,9	67,2	24,2	18,0	23,4	5,5	12,5	7,0	3,1	11,7
obchod	48,8	65,9	22,0	16,6	26,8	6,8	10,2	11,7	2,4	10,2
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	43,9	78,9	33,3	17,5	35,1	10,5	19,3	10,5	3,5	7,0
doprava/pošta/telekomunikácie	50,0	57,9	21,1	21,1	31,6	10,5	23,7	7,9	5,3	10,5
peňažníctvo	76,5	70,6	47,1	17,6	17,6	0	0	0	0	11,8
obchodné služby	67,2	67,2	34,0	23,5	21,8	8,8	17,2	10,9	3,4	21,4
iné	44,8	74,0	26,0	26,0	13,5	7,3	14,6	10,4	1,0	11,5
Kraj sídla podniku										
Bratislavský	55,3	64,7	46,5	20,0	29,4	10,0	11,2	4,1	1,2	20,6
Trnavský	57,3	68,0	22,3	15,5	24,3	10,7	15,5	15,5	4,9	11,7
Trenčiansky	58,2	65,3	32,7	14,3	21,4	7,1	14,3	7,1	1,0	14,3
Nitriansky	58,1	45,7	21,0	19,0	34,3	4,8	21,9	8,6	7,6	13,3
Žilinský	59,8	67,4	37,0	25,0	26,1	14,1	20,7	15,2	5,4	17,4
Banskobystrický	55,1	76,5	34,7	21,4	22,4	5,1	12,2	6,1	3,1	6,1
Prešovský	64,5	71,0	25,8	30,1	26,9	7,5	14,0	5,4	4,3	20,4
Košický	59,7	75,2	22,1	20,1	20,8	10,1	10,1	18,1	0	14,1
Celoslovenský priemer	58,3	66,9	30,9	20,5	25,8	8,8	14,4	10,0	3,1	15,1

Legenda k tabuľke:

01 - Z internetu

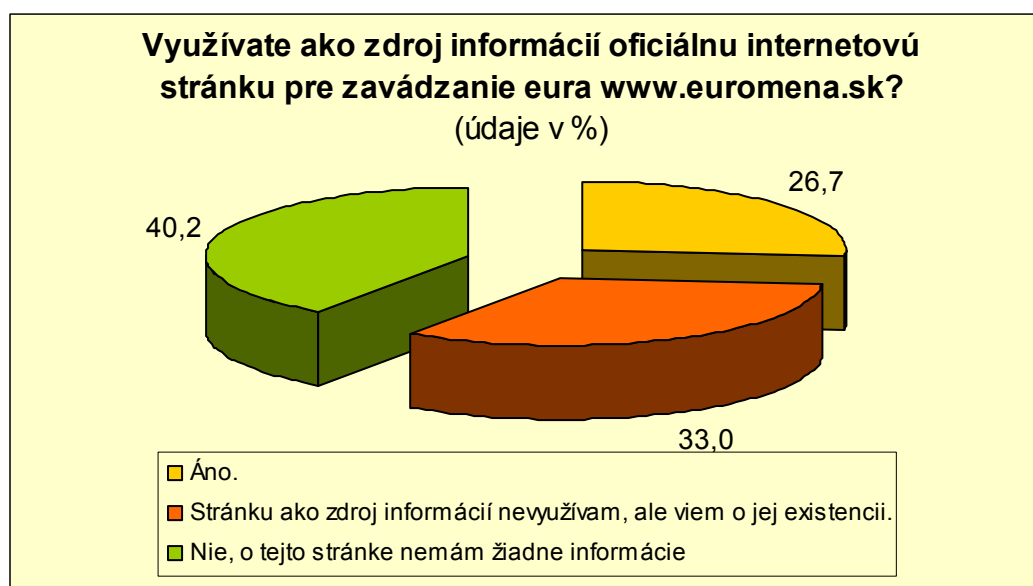
- 02 - Z dennej tlače
- 03 - Z odbornej tlače
- 04 - Z informačných materiálov
- 05 - Od mojej banky
- 06 - Od externých poradcov
- 07 - Od nášho účtovníka
- 08 - Od obchodných partnerov
- 09 - Od organizácií združujúcich podnikateľov
- 10 - Z právnych predpisov

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

IV. VYUŽÍVANIE OFICIÁLNEJ WEBOVEJ STRÁNKY O ZAVÁDZANÍ EURA

Výrazné rezervy v znalosti, ale aj využívaní špecializovanej internetovej stránky venujúcej sa zavedeniu eura odhalila ďalšia časť prieskumu. Napriek zisteniu, že takmer tri pätiny oslovených pri informovaní o zavedení eura využívajú internet, iba **niečo viac ako štvrtina podnikateľov ako jeden zo zdrojov informovania využíva oficiálnu stránku pre zavádzanie eura www.euromena.sk**. Jej znalosť bez využívania jej obsahu potvrdila ešte ďalšia **tretina podnikateľov**. Všetky odpovede prináša nasledujúci graf.

Graf č. 4

Oficiálnu webovú stránku pre zavádzanie eura **využívajú** vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, v stredných podnikoch s počtom od 50 do 249 zamestnancov (41,9%), podnikajúci v priemyselnej výrobe (37,6%), so sídlom v Prešovskom kraji (36,6%), s podielom od 11 do 30% (46,9%) a od 31 do 50 % (45,0%) z celkového objemu tržieb, v akciových spoločnostiach (42,0%) a s obrátom od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (38,7%) a nad 100 mil. Sk (34,0%)

Stránku ako zdroj informácií nevyužívajú, ale vedia o jej existencii predovšetkým v podnikoch zamestnávajúcich 10 až 49 pracovníkov (45,0%), venujúce sa „inej“ podnikateľskej činnosti (42,7%) a sídlia v Žilinskom kraji (47,8%) s podielom vývozu od 11 do 30 % (40,8%) a od 51 do 70 % z celkového objemu tržieb (54,4%), v spoločnostiach s ručením obmedzeným (39,4%), ako aj vo firmách s ročným obrátom od 5 mil. do 10 mil. Sk (46,9%).

Žiadne informácie o stránke www.euromena.sk deklarovali najčastejšie zástupcovia firiem, ktoré podnikajú v oblasti dopravy, pošt a telekomunikácií (55,3%), v peňažníctve (52,9%), so sídlom v Košickom kraji (49,7%), v podnikoch, ktoré do zahraničia nevyvážajú

(43,0%), ďalej živnostníci (55,3%) a ročným obratom do 100 tisíc Sk (59,6%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (60,3%), od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (53,5%) a od 500 tisíc do 1 mil. Sk (57,1%).

Využívate ako zdroj informácií oficiálnu internetovú stránku pre zavádzanie eura www.euromena.sk? (údaje v %)			
	Odpovede:		
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03
0 – 9	24,5	28,8	46,7
10 – 49	28,3	45,0	26,7
50 – 249	41,9	39,2	18,9
Právna forma podniku			
Živnostník	19,7	24,9	55,3
Spoločnosť s ručením obmedzeným	30,6	39,4	30,0
Akciová spoločnosť	42,0	36,0	22,0
Družstvo	12,5	50,0	37,5
Iná právna forma	28,6	14,3	57,1
Druh činnosti			
poľnohosp. a potravinárska výroba	30,3	30,3	39,4
priemyselná výroba	37,6	40,9	21,5
stavebníctvo	27,3	29,7	43,0
obchod	23,4	29,3	47,3
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	22,8	40,4	36,8
doprava/pošta/telekomunikácie	21,1	23,7	55,3
peňažníctvo	29,4	17,6	52,9
obchodné služby	31,4	32,2	36,4
iné	13,5	42,7	43,8
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	32,4	28,8	38,8
Trnavský	25,5	30,4	44,1
Trenčiansky	30,6	33,7	35,7
Nitriansky	22,9	38,1	39,0
Žilinský	23,3	47,8	28,9
Banskobystrický	24,5	28,6	46,9
Prešovský	36,6	30,1	33,3
Košický	18,8	31,5	49,7
Celoslovenský priemer	26,7	33,0	40,2

Legenda k tabuľke:

01 - Áno.

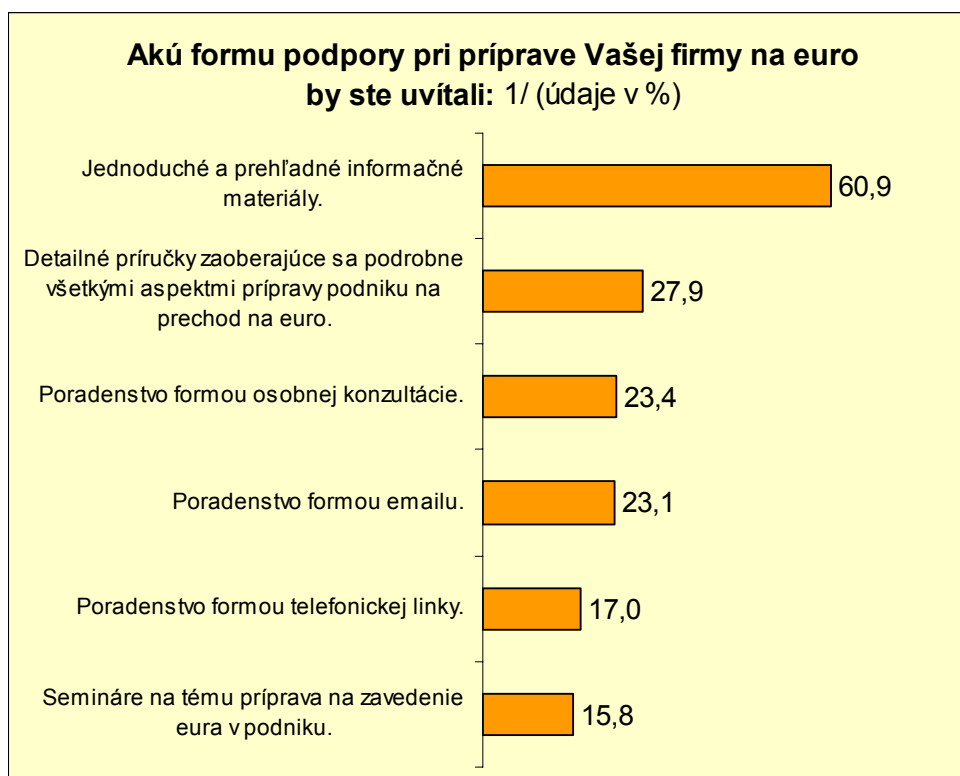
02 - Stránku ako zdroj informácií nevyužívam, ale viem o jej existencii.

03 - Nie, o tejto stránke nemám žiadne informácie.

V. NAJVHODNEJŠIE FORMY PODPORY PRI PRÍPRAVE FIRMY NA PRIJATIE EURA

Pre malé a stredné podniky je príprava na zavedenie eura o to zložitejšia, že samostatné vyrovnanie sa s požiadavkami súvisiacimi so zavedením eura riešia v prevažnej miere svojpomocne. NARMSP preto prikladá vysokú prioritu identifikácii najvhodnejších foriem podpory pri príprave malých a stredných podnikov na zavedenie eura. Na základe prieskumu by podnikatelia uvítali predovšetkým **jednoduché a prehľadné informačné materiály**, keď túto možnosť uviedli **viac ako tri pätiny predstaviteľov firiem**. Záujem o **detailné príručky zaoberajúce sa podrobne všetkými aspektmi prípravy podniku na prechod na euro** deklarovala **viac ako štvrtina oslovených**. Všetky odpovede v prehľadnej podobe prináša ďalší graf.

Graf č. 5

Jednoduché a prehľadné informačné materiály ako najvhodnejšiu formu podpory pri príprave firmy na zavedenie eura uvádzali predstavitelia firiem podnikajúcich v oblasti hotelierstva a reštaurácií (71,9%), „inej“ podnikateľskej činnosti sídliacej v Trnavskom kraji (69,8%), živnostníci (65,3%), od 100 tisíc do 250 tisíc (66,3%) a od 500 tisíc do 1 mil. Sk (66,7%).

Detailné príručky zaoberajúce sa podrobne všetkými aspektmi prípravy podniku na prechod na euro uvádzali ako najvhodnejšiu formu podpory v stredných podnikoch s

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

počtom od 50 do 249 zamestnancov (47,4%), venujúce sa priemyselnej výrobe (38,9%), so sídlom v Žilinskom kraji (34,8%), s vývozom vo výške od 31 do 50 % z celkového objemu tržieb (60,0%), oslovení z akciových spoločností (45,1%) a firiem s ročným obrátom vo výške 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (34,3%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (45,2%).

Akú formu podpory pri príprave Vašej firmy na euro by ste privítali: 1/ (údaje v %)						
	Odpovede:					
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06
0 – 9	10,7	17,1	22,4	22,5	63,2	24,8
10 – 49	27,6	15,6	23,4	23,4	58,3	30,2
50 – 249	28,9	19,7	28,9	30,3	47,4	47,4
Právna forma podniku						
Živnostník	7,3	17,6	20,1	21,7	65,3	23,8
Spoločnosť s ručením obmedzeným	19,8	16,4	26,2	24,1	59,3	28,6
Akciová spoločnosť	37,3	17,6	23,5	25,5	54,9	45,1
Družstvo	12,5	50,0	25,0	25,0	37,5	25,0
Iná právna forma	28,6	0	0	35,7	35,7	42,9
Druh činnosti						
poľnohosp. a potravinárska výroba	14,7	14,7	17,6	26,5	55,9	26,5
priemyselná výroba	25,3	16,8	26,3	40,0	51,6	38,9
stavebníctvo	17,2	12,5	18,0	27,3	62,5	28,9
obchod	14,6	17,0	20,9	18,9	64,6	28,2
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	14,0	22,8	26,3	24,6	71,9	19,3
doprava/pošta/telekomunikácie	15,8	15,8	34,2	21,1	57,9	31,6
peňažníctvo	5,9	17,6	17,6	41,2	35,3	29,4
obchodné služby	14,3	21,0	26,1	18,1	58,0	26,9
iné	14,4	11,3	21,6	20,6	68,0	19,6
Kraj sídla podniku						
Bratislavský	13,0	23,1	22,5	26,0	57,4	22,5
Trnavský	15,1	10,4	16,0	22,6	69,8	30,2
Trenčiansky	21,4	15,3	21,4	30,6	49,0	33,7
Nitriansky	14,4	13,5	26,0	23,1	68,3	27,9
Žilinský	18,5	25,0	19,6	19,6	59,8	34,8
Banskobystrický	17,8	12,9	22,8	22,8	61,4	22,8
Prešovský	14,0	12,9	24,7	21,5	66,7	26,9
Košický	14,8	18,8	29,5	20,1	57,7	28,2
Celoslovenský priemer	15,8	17,0	23,1	23,4	60,9	27,9

Legenda k tabuľke:

- 01 – Semináre na tému príprava na zavedenie eura v podniku.
- 02 – Poradenstvo formou telefonickej linky.
- 03 – Poradenstvo formou emailu.
- 04 – Poradenstvo formou osobnej konzultácie.
- 05 – Jednoduché a prehľadné informačné materiály.

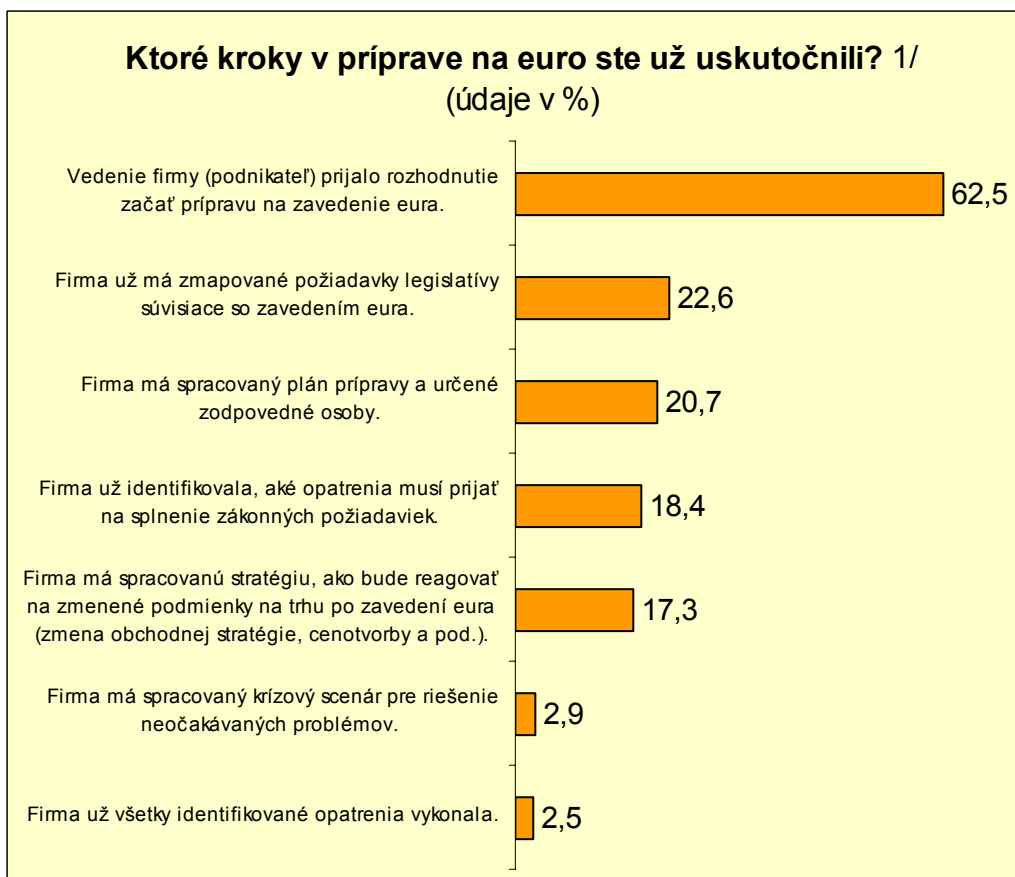
06 – Detailné príručky zaoberajúce sa podrobne všetkými aspektmi prípravy podniku na prechod na euro.

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

VI. REALIZOVANÉ KROKY FIRIEM V PRÍPRAVÁCH NA ZAVEDENIE EURA

Úroveň rozpracovanosti príprav malých a stredných podnikov na zavedenie eura mapovala ďalšia časť prieskumu. Výsledky naznačujú, že väčšina firiem je iba v začiatkovej fáze príprav na zavedenie eura. Kým rozhodnutie vedenia firiem **začať prípravu na zavedenie eura** uviedli viac ako tri pätiny podnikateľov, **spracovaný krízový scenár pre riešenie neočakávaných problémov** alebo **vykonanie všetkých identifikovaných opatrení** uviedli iba **traja zo stovky oslovených podnikateľov**. Všetky odpovede prináša nasledujúci graf.

Graf č. 6

Prvý krok v príprave na zavedenie eura **a to, že vedenie firmy (podnikateľ) prijalo rozhodnutie začať prípravu na zavedenie eura**, uvádzali častejšie, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia firiem podnikajúcich v poľnohospodárstve a potravinárskej výrobe (85,3%), finančníctve (70,6%), s vývozom od 51 % do 70 % z celkového objemu tržieb (72,7%) a z akciových spoločností (70,6%).

V úrovni príprav, keď **firma už má zmapované požiadavky legislatívy súvisiace so zavedením eura**, boli častejšie stredné firmy zamestnávajúce 50 až 249

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

pracovníkov (43,4%), venujúce sa poľnohospodárstvu a potravinárskej výrobe (38,2%) a priemyselnej výrobe (35,8%), zo sídlom v Žilinskom kraji (32,2%), s vývozom od 11 do 30 % (40,8%), od 51 do 70 % z celkového objemu tržieb (54,5%), z akciových spoločností (39,2%), s ročným obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (71%).

Ktoré kroky v príprave na euro ste už uskutočnili? 1/ (údaje v %)							
	Odpovede:						
	01	02	03	04	05	06	07
Počet zamestn. v podniku							
0 – 9	62,3	12,6	18,9	15,7	1,6	2,7	16,4
10 – 49	62,0	37,0	26,6	21,9	3,6	2,6	16,7
50 – 249	65,8	47,4	43,4	31,6	6,6	5,3	26,3
Právna forma podniku							
Živnostník	62,7	7,6	17,4	12,0	1,4	3,4	15,1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	61,4	28,3	24,5	22,1	2,6	2,4	18,2
Akciová spoločnosť	70,6	43,1	39,2	25,5	5,9	3,9	23,5
Družstvo	50,0	25,0	25,0	50,0	25,0	0	0
Iná právna forma	71,4	14,3	28,6	14,3	0	7,1	28,6
Druh činnosti							
poľnohosp. a potravinárska výroba	85,3	44,1	38,2	5,9	2,9	0	8,8
priemyselná výroba	68,4	24,2	35,8	25,3	3,2	1,1	20,0
stavebníctvo	67,7	13,4	15,0	16,5	1,6	3,9	18,1
obchod	58,9	19,8	21,3	14,9	2,0	3,5	18,8
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	56,1	24,6	14,0	17,5	0	1,8	19,3
doprava/pošta/telekomunikácie	64,9	16,2	18,9	13,5	0	0	10,8
peňažníctvo	70,6	11,8	5,9	23,5	0	0	35,3
obchodné služby	57,9	24,9	23,2	22,3	3,9	4,3	14,2
iné	61,3	9,7	23,7	18,3	3,2	2,2	19,4
Kraj sídla podniku							
Bratislavský	66,9	23,3	27,0	16,6	5,5	3,7	9,2
Trnavský	51,9	17,3	16,3	19,2	0	4,8	25,0
Trenčiansky	67,3	25,5	23,5	15,3	1,0	0	17,3
Nitriansky	57,7	18,3	28,8	22,1	2,9	2,9	23,1
Žilinský	60,0	28,9	32,2	18,9	5,6	1,1	14,4
Banskobystrický	65,0	16,0	12,0	25,0	0	5,0	13,0
Prešovský	64,5	15,1	23,7	20,4	0	1,1	18,3
Košický	64,1	20,7	17,9	13,1	2,8	3,4	20,7
Celoslovenský priemer	62,5	20,7	22,6	18,4	2,5	2,9	17,3

Legenda k tabuľke:

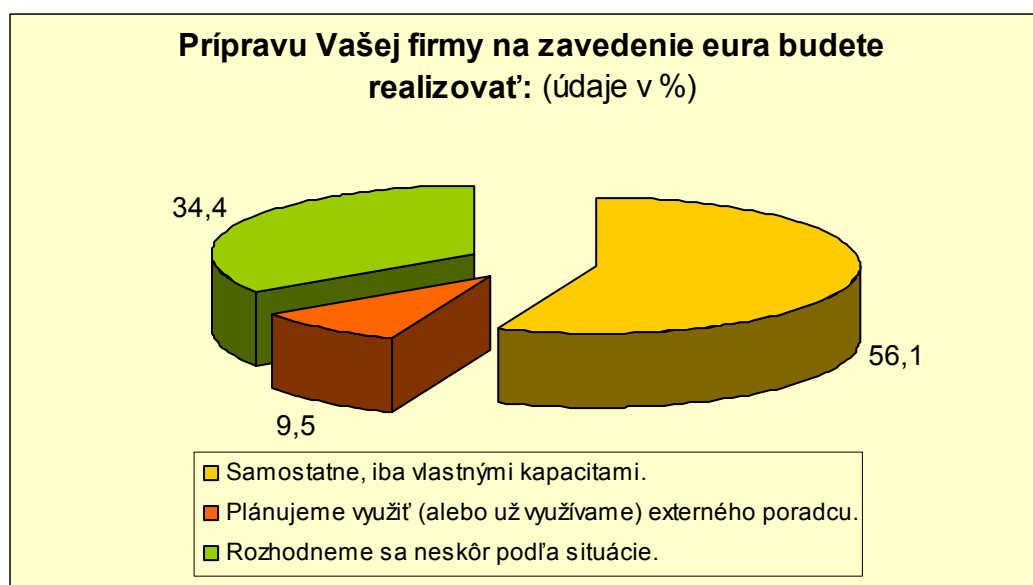
- 01 – Vedenie firmy (podnikateľ) prijalo rozhodnutie začať prípravu na zavedenie eura.
- 02 – Firma má spracovaný plán prípravy a určené zodpovedné osoby.
- 03 – Firma už má zmapované požiadavky legislatívy súvisiace so zavedením eura.
- 04 – Firma už identifikovala, aké opatrenia musí prijať na splnenie zákonných požiadaviek.
- 05 – Firma už všetky identifikované opatrenia vykonala.
- 06 – Firma má spracovaný krízový scenár pre riešenie neočakávaných problémov.
- 07 – Firma má spracovanú stratégiu, ako bude reagovať na zmenené podmienky na trhu po zavedení eura (zmena obchodnej stratégie, cenotvorby a pod.).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

VII. REALIZÁTOR PRÍPRAV NA ZAVEDENIE EURA VO FIRMÁCH

Z ďalšej časti prieskumu vyplýva, že realizátorom príprav na zavedenie eura bude iba **v jednom z desiatich prípadov externý poradca**. **Takmer tri pätiny** plánujú všetky ťažkosti vyriešiť svojpomocne, **iba vlastnými kapacitami** a **tretina rozhodnutie** v tejto veci **necháva na neskoršie obdobie**. Uvedené odpovede v prehľadnej podobe prináša ďalší graf.

Graf č. 7

Samostatne, iba vlastnými kapacitami plánujú prípravy na zavedenie realizovať predovšetkým v oblasti hotelierstva a reštauračných služieb (62,7%), v podnikoch s podielom vývozu viac ako 71 % na celkovom objemom tržieb (80,8%) a s ročným obrátom od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (66,3%).

Využiť služby externého poradcu plánujú najmä v stredných podnikoch zamestnávajúcich od 50 do 249 zamestnancov (18,9%), vyvážajúcich od 11 do 30 % (22,4%) a od 51 do 70 % z objemu tržieb (18,2%), v akciových spoločnostiach (17,6%), vo firmách s ročným obrátom od 50 mil. do 100 mil. Sk (22,6%) a nad 100 mil. Sk (19,6%).

Rozhodnúť sa neskôr podľa situácie chcú častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, vo firmách podnikajúcich v poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (44,1%), v doprave poštách a telekomunikáciách (45,9%), v peňažníctve (52,9%), s podielom vývozu od 31 do 50 % z celkovej ročnej tržby (55,0%), v akciových spoločnostiach (51,0%) a vo firmách s najnižším ročným obrátom do 100 tisíc Sk (47,1%).

Prípravu Vašej firmy na zavedenie eura budete realizovať: (údaje v %)			
	Odpovede:		
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03
0 – 9	59,0	7,3	33,7
10 – 49	52,3	13,5	34,2
50 – 249	40,5	18,9	40,5
Právna forma podniku			
Živnostník	60,8	5,1	34,1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	54,2	12,0	33,8
Akciová spoločnosť	31,4	17,6	51,0
Družstvo	100,0	0	0
Iná právna forma	57,1	21,4	21,4
Druh činnosti			
poľnohosp. a potravinárska výroba	50,0	5,9	44,1
priemyselná výroba	50,5	14,7	34,7
stavebníctvo	60,2	10,9	28,9
obchod	55,3	11,7	33,0
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	62,7	6,8	30,5
doprava/pošta/telekomunikácie	43,2	10,8	45,9
peňažníctvo	47,1	0	52,9
obchodné služby	60,1	7,1	32,8
iné	52,6	8,4	38,9
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	60,6	7,6	31,8
Trnavský	47,2	12,3	40,6
Trenčiansky	53,1	14,3	32,7
Nitriansky	57,7	7,7	34,6
Žilinský	57,6	13,0	29,3
Banskobystrický	54,5	7,9	37,6
Prešovský	57,0	6,5	36,6
Košický	57,8	8,8	33,3
Celoslovenský priemer	56,1	9,5	34,4

Legenda k tabuľke:

01 – Samostatne, iba vlastnými kapacitami.

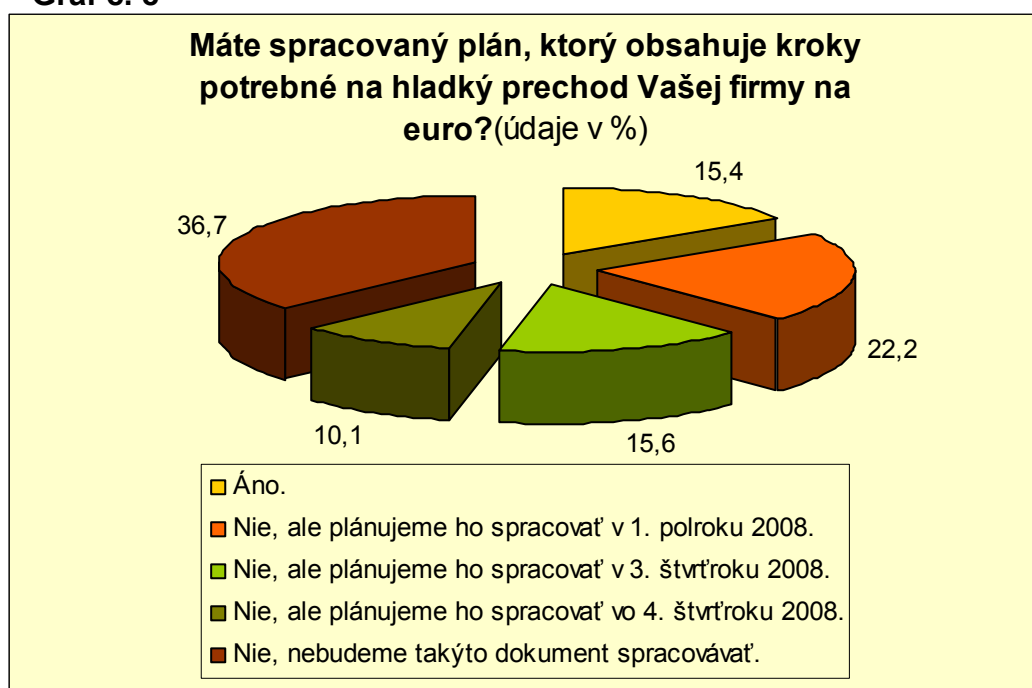
02 – Plánujeme využiť (alebo už využívame) externého poradcu.

03 – Rozhodneme sa neskôr podľa situácie.

VIII. ÚROVEŇ ROZPRACOVANOSTI PLÁNOV FIRIEM NA PRECHOD K EURU

Koncepčné riešenie možných problémov súvisiacich so zavedením eura predpokladá, že firmy spracujú plán jednotlivých krokov zabezpečujúcich plynulý prechod na euro. V priebehu marca 2008, teda času realizácie terénnej fázy prieskumu takýto **plán mala spracovaný približne šestina firiem. Viac ako pätina plánovala takýto plán pripraviť do konca prvého polroka 2008, približne šestina odkladá jeho spracovanie o tri mesiace neskôr, teda do konca tretieho štvrtroku 2008. Desatina ho chce mať spracovaný do konca tohto kalendárneho roka. Pre takmer dve pätiny takýto plán nie je potrebný.** Všetky odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 8

Spracovaný plán na bezproblémový prechod na euro **majú** častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, v stredných podnikoch s počtom zamestnancov od 50 do 249 (26,3%), vo firmách s podielom vývozu od 11% do 30% (34,7%) a od 31% do 50% (25,0%), v akciových spoločnostiach (31,4%), ako aj v podnikateľských subjektoch s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (20,1%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (32,3%) a nad 100. mil. Sk (25,5%)

Spracovať takýto **dokument v prvom polroku 2008** plánujú predovšetkým v stredných firmách zamestnávajúcich od 50 do 249 pracovníkov (39,5%), firmy sídlia v Prešovskom kraji (31,2%), s podielom vývozu do 10 % (34,1%) a od 51 do 70% z celkového objemu tržieb (63,6%), v akciových spoločnostiach (33,3%) a vo firmách s ročným obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (32,4%). a nad 100. mil. Sk (31,4%).

Takýto **dokument vôbec neplánujú spracovať** hlavne vo firmách venujúcich sa „inej“ podnikateľskej činnosti (45,4%), živnostníci (50,8%) a v menších firmách s obratom do 100

tisíc Sk (49,0%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (54,0%), od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (52,3%) a od 500 tisíc do 1 mil. Sk (44,9%).

Máte spracovaný plán, ktorý obsahuje kroky potrebné na hladký prechod Vašej firmy na euro? (údaje v %):					
	Odpovede:				
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05
0 – 9	13,3	16,9	14,9	11,6	43,3
10 – 49	18,2	33,3	17,2	7,8	23,4
50 – 249	26,3	39,5	17,1	2,6	14,5
Právna forma podniku					
Živnostník	8,9	15,7	12,7	11,9	50,8
Spoločnosť s ručením obmedzeným	18,8	26,0	16,8	9,2	29,2
Akciová spoločnosť	31,4	33,3	25,5	2,0	7,8
Družstvo	37,5	0,0	25,0	0	37,5
Iná právna forma	0	42,9	7,1	28,6	21,4
Druh činnosti					
poľnohosp. a potravinárska výroba	5,9	23,5	26,5	11,8	32,4
priemyselná výroba	15,8	28,4	16,8	10,5	28,4
stavebníctvo	13,3	21,9	11,7	14,8	38,3
obchod	19,0	23,9	14,1	9,3	33,7
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	16,9	13,6	22,0	10,2	37,3
doprava/pošta/telekomunikácie	10,5	18,4	13,2	15,8	42,1
peňažníctvo	11,8	17,6	23,5	17,6	29,4
obchodné služby	16,8	21,4	15,5	8,0	38,2
iné	11,3	22,7	14,4	6,2	45,4
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	16,5	20,6	11,8	10,0	41,2
Trnavský	15,2	25,7	17,1	5,7	36,2
Trenčiansky	17,3	25,5	15,3	5,1	36,7
Nitriansky	16,2	22,9	12,4	14,3	34,3
Žilinský	15,2	19,6	27,2	10,9	27,2
Banskobystrický	14,9	18,8	14,9	12,9	38,6
Prešovský	14,0	31,2	11,8	4,3	38,7
Košický	14,1	17,4	16,8	14,8	36,9
Celoslovenský priemer	15,4	22,2	15,6	10,1	36,7

Legenda k tabuľke:

01 – Áno.

02 – Nie, ale plánujeme ho spracovať v 1. polroku 2008.

03 – Nie, ale plánujeme ho spracovať v 3. štvrtroku 2008.

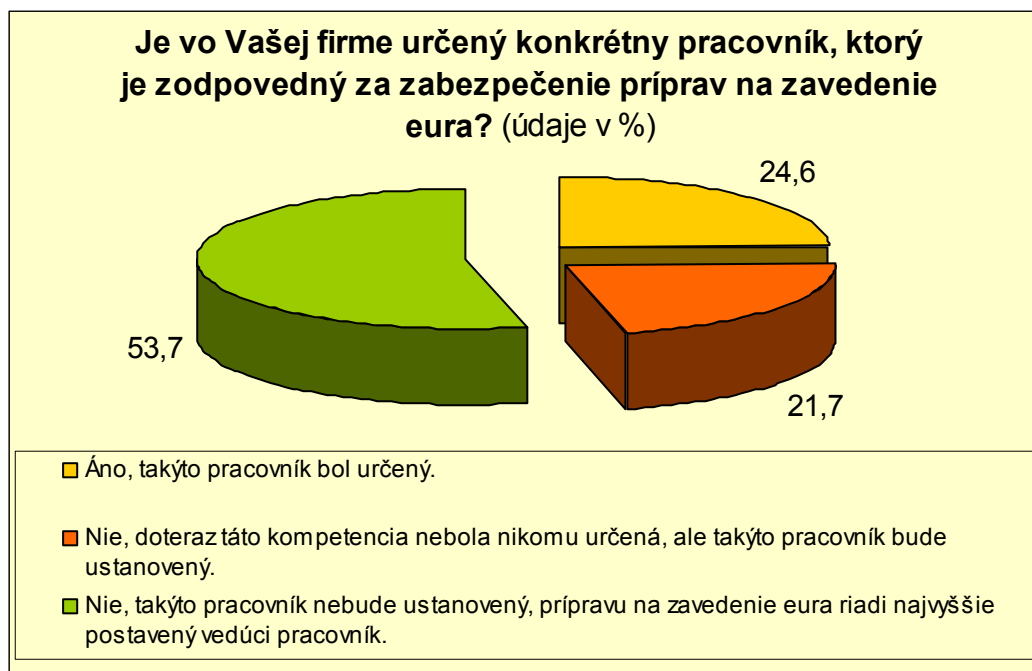
04 – Nie, ale plánujeme ho spracovať vo 4. štvrtroku 2008.

05 – Nie, nebudeme takýto dokument spracovávať.

IX. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE PRÍPRAV NA ZAVEDENIE EURA

Personálne zabezpečenie príprav na zavedenie eura v Slovenskej republike mapovala ďalšia časť prieskumu. Z výsledkov vyplýva, že **necelá štvrtina** malých a stredných firiem už v súčasnosti **má určeného pracovníka, ktorý zabezpečuje prípravy na zavedenie eura a viac ako pätina** firiem **takého pracovníka plánuje ustanoviť**. Vyše polovica skúmaných firiem **neplánuje** takéhoto pracovníka **ustanoviť vôbec, lebo táto kompetencia je na najvyššie postavenom pracovníkovi**. Uvedené zistenia v prehľadnej forme prináša nasledujúci graf.

Graf č. 9

Konkrétny pracovník zodpovedný za zabezpečenie príprav na prijatie eura **už bol určený** vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, vo firmách zamestnávajúcich od 50 do 249 pracovníkov (51,3%), venujúcich sa poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (35,3%), s vývozom do 10 % (37,3%), od 11 % do 30 % (35,4%), od 31 % do 50% (45,0) a od 51 % do 70% (54,5%), a v akciových spoločnostiach (47,1%). Z hľadiska ročného obrátu ide o najväčšie firmy s obrátom od 50 mil. do 100 mil. Sk (45,2%) a nad 100 mil. Sk (45,1%).

Pracovník s takouto kompetenciou **bude ešte ustanovený** podľa odpovedí zástupcov podnikov s počtom zamestnancov od 10 do 49 (34,7%), vo firmách venujúcich sa stavebníctvu (32,8%), s vývozom od 31 do 50 % (40%), v akciových spoločnostiach (31,4%) a v podnikoch s ročným obrátom od 10 mil. do 50 mil. Sk (35%).

Je vo Vašej firme určený konkrétny pracovník, ktorý je zodpovedný za zabezpečenie príprav na zavedenie eura? (údaje v %)			
	Odpovede:		
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03
0 – 9	19,2	17,8	63,1
10 – 49	32,1	34,7	33,2
50 – 249	51,3	22,4	26,3
Právna forma podniku			
Živnostník	14,9	14,4	70,7
Spoločnosť s ručením obmedzeným	29,4	26,9	43,7
Akciová spoločnosť	47,1	31,4	21,6
Družstvo	50,0	0	50,0
Iná právna forma	14,3	21,4	64,3
Druh činnosti			
poľnohosp. a potravinárska výroba	35,3	14,7	50,0
priemyselná výroba	32,6	28,4	38,9
stavebníctvo	19,5	32,8	47,7
obchod	24,4	19,0	56,6
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	20,7	24,1	55,2
doprava/pošta/telekomunikácie	21,1	26,3	52,6
peňažníctvo	23,5	11,8	64,7
obchodné služby	28,7	15,2	56,1
iné	13,4	23,7	62,9
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	27,8	20,1	52,1
Trnavský	29,2	17,0	53,8
Trenčiansky	29,6	21,4	49,0
Nitriansky	18,3	26,9	54,8
Žilinský	27,2	21,7	51,1
Banskobystrický	25,0	21,0	54,0
Prešovský	19,4	24,7	55,9
Košický	20,1	22,1	57,7
Celoslovenský priemer	24,6	21,7	53,7

Legenda k tabuľke:

01 – Áno, takýto pracovník bol určený.

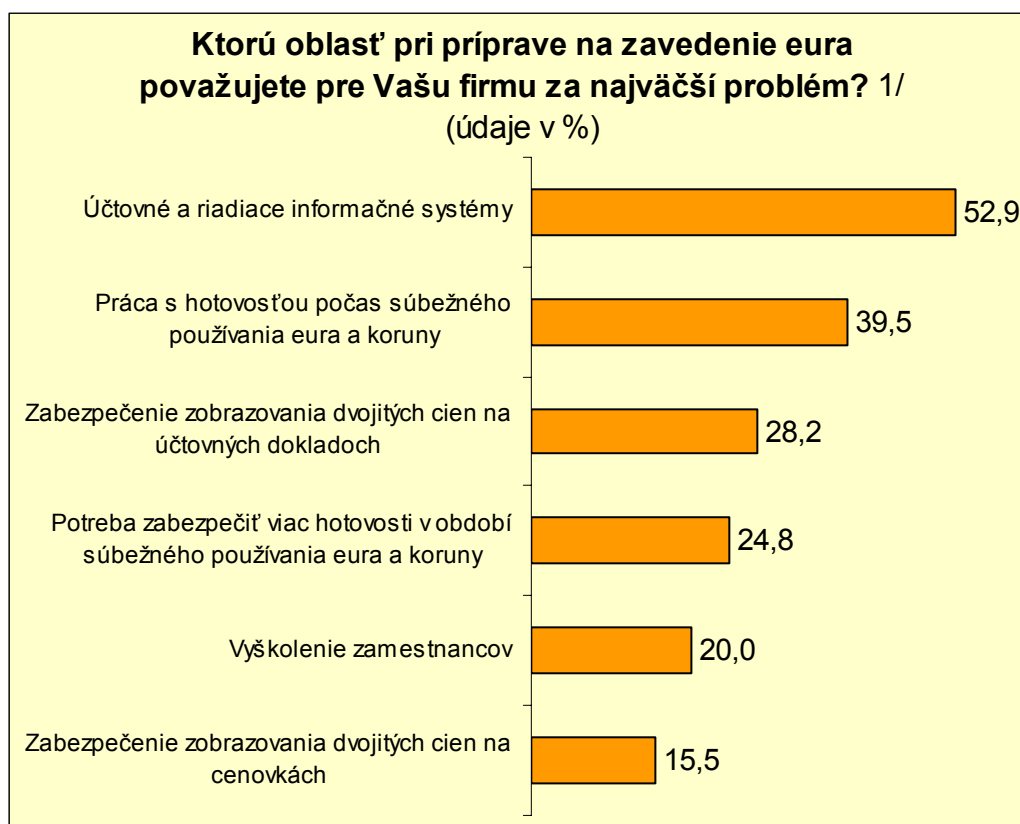
02 – Nie, doteraz táto kompetencia nebola nikomu určená, ale takýto pracovník bude ustanovený.

03 – Nie, takýto pracovník nebude ustanovený, prípravu na zavedenie eura riadi najvyššie postavený vedúci pracovník.

X. PROBLÉMOVÉ OBLASTI PRI PRÍPRAVÁCH NA PRIJATIE EURA

Jedným z cieľov predkladaného prieskumu bolo identifikovať najproblémovejšie oblasti súvisiace s prípravou na zavedenie eura. Najväčšia časť oslovených - **viac ako polovica** - isté problémy očakáva v oblasti **účtovných a riadiacich informačných systémov**. **Približne dve pätiny** firiem sa obávajú problémov **pri práci s hotovosťou počas súbežného používania eura a koruny** a **viac ako štvrtina** respondentov má starosti **so zabezpečením zobrazovania dvojitého cenového štítku na účtovných dokladoch**. Viac prináša ďalší graf.

Graf č. 10

Účtovné a riadiace informačné systémy ako najproblémovejšiu oblasť v prípravách na zavedenie eura uvádzali predovšetkým vo firmách s počtom od 10 do 49 (63,9%) a od 50 do 249 zamestnancov (75,0%), podnikajúci v priemyselnej výrobe (75,5%) a stavebníctve (61,7%), s vývozom v objeme od 11 do 30% (77,1%), od 31 do 50% (63,2%) a viac ako 71% (72%), v akciových spoločnostiach (78,4%), ako aj podnikoch s ročným obrátom od 50 mil. do 100 mil. Sk (74,2%) a nad 100 mil. Sk (74,5%).

Práca s hotovosťou počas súbežného používania eura a koruny bude problémová predovšetkým podľa očakávaní zástupcov firiem podnikajúcich v obchode (49,8%), hotelierstve a reštauračných službách (55,2%), ale aj doprave,

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

poštách a telekomunikáciách (47,4%), z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska podobné obavy zdieľajú vo firmách so sídlom v Prešovskom kraji (59,1%) š exportom od 51 do 70 % z celkového objemu tržieb (63,6%), s ročným obratom od 1. mil. Sk do 2 mil. Sk (51,6%).

Zabezpečenie zobrazovania dvojítých cien na účtovných dokladoch ako zdroj možných problémov vidia predovšetkým zástupcovia firiem podnikajúcich v obchode (35,1%), so sídlom v Trnavskom kraji (39,0%), s vývozom do 10 % z celkovo objemu tržieb (37,3%), a obratom od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (40,2%) a od 2 mil. do 5 mil. Sk (39,7%).

Ktorú oblasť pri príprave na zavedenie eura považujete pre Vašu firmu za najväčší problém? 1/ (údaje v %)						
	Odpovede:					
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06
0 – 9	47,0	40,4	15,3	16,8	30,6	25,6
10 – 49	63,9	40,3	29,8	12,6	25,7	19,4
50 – 249	75,0	30,3	35,5	11,8	14,5	31,6
Právna forma podniku						
Živnosťník	37,8	46,5	11,7	17,9	32,9	33,7
Spoločnosť s ručením obmedzeným	62,2	35,8	24,9	13,3	24,9	17,4
Akciová spoločnosť	78,4	27,5	35,3	11,8	25,5	31,4
Družstvo	62,5	25,0	12,5	50,0	25,0	25,0
Iná právna forma	35,7	35,7	21,4	21,4	28,6	14,3
Druh činnosti						
poľnohosp. a potravinárska výroba	47,1	47,1	41,2	32,4	17,6	35,3
priemyselná výroba	75,5	23,4	22,3	7,4	17,0	10,6
stavebníctvo	61,7	26,6	13,3	10,2	27,3	18,8
obchod	39,5	49,8	19,0	22,9	35,1	36,1
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	32,8	55,2	22,4	22,4	27,6	44,8
doprava/pošta/telekomunikácie	47,4	47,4	15,8	5,3	21,1	31,6
peňažníctvo	52,9	0	52,9	0	23,5	0
obchodné služby	59,6	40,9	20,0	11,5	28,5	18,7
iné	46,4	40,2	14,4	21,6	33,0	23,7
Kraj sídla podniku						
Bratislavský	58,9	31,5	28,6	9,5	30,4	20,2
Trnavský	40,0	35,2	21,0	20,0	39,0	16,2
Trenčiansky	56,7	28,9	17,5	16,5	20,6	33,0
Nitriansky	50,5	42,9	20,0	18,1	25,7	33,3
Žilinský	56,0	42,9	17,6	17,6	24,2	26,4
Banskobystrický	51,0	39,0	15,0	23,0	34,0	21,0
Prešovský	59,1	59,1	16,1	18,3	23,7	26,9
Košický	49,7	42,3	18,8	8,7	26,2	24,8
Celoslovenský priemer	52,9	39,5	20,0	15,5	28,2	24,8

Legenda k tabuľke:

01 – Účtovné a riadiace informačné systémy.

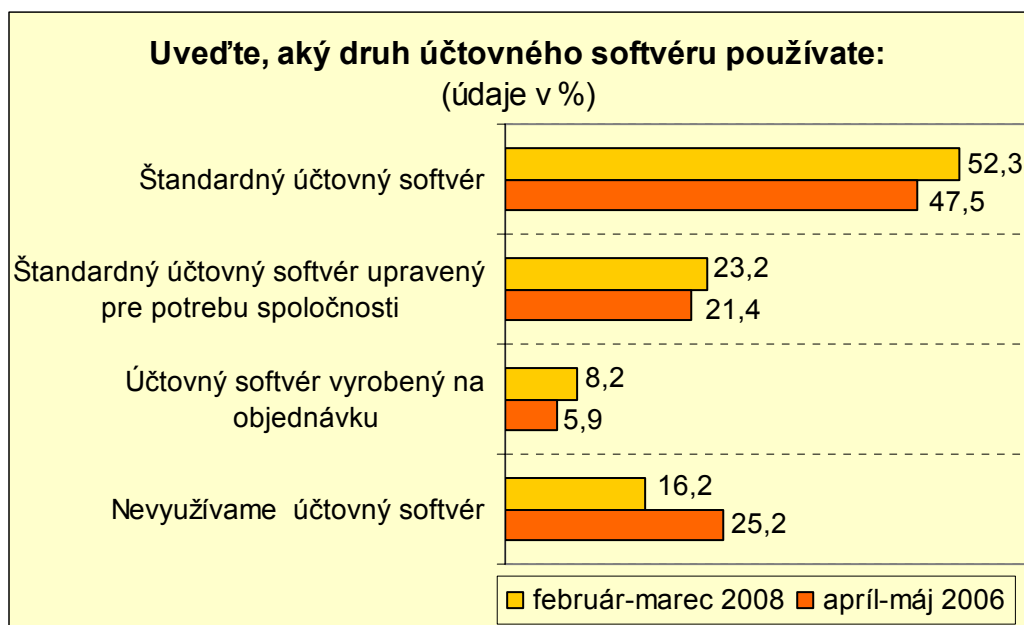
- 02 – Práca s hotovosťou počas súbežného používania eura a koruny.
- 03 – Vyškolenie zamestnancov.
- 04 – Zabezpečenie zobrazovania dvojitého cien na cenovkách.
- 05 – Zabezpečenie zobrazovania dvojitého cien na účtovných dokladoch.
- 06 – Potreba zabezpečiť viac hotovosti v období súbežného používania eura a koruny.

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

XI. VYUŽÍVANÝ TYP ÚČTOVNÉHO SOFTVÉRU FIRIEM

Ďalšou informáciou, ktorú priniesol prieskum pripravenosti malých a stredných firiem na prijatie eura, bola identifikovanie jednotlivých druhov účtovných softvérov používaných v slovenských firmách. **Viac ako polovica firiem** podľa vyjadrení ich predstaviteľov pracuje **so štandardným účtovným softvérom a ďalšia takmer štvrtina má štandardný účtovný softvér modifikovaný pre potreby firmy. Každá dvanásť firma pracuje so špecializovaným softvérom vyrobeným na objednávku.** Graf je doplnený o výsledky podobného prieskumu realizovaného Štatistickým úradom SR pred približne dvoma rokmi. Nevyužívanie účtovného softvéru v ňom deklarovalo o 9 percentuálnych bodov viac malých a stredných podnikov. Všetky odpovede vidieť v ďalšom grafe.

Graf č. 11

Štandardný účtovný softvér častejšie, ako je celoslovenský priemer, využívajú v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií (63,2%), peňažníctva (64,7%), od 2 mil. do 5 mil. Sk (68,1%) a od 5 mil. do 10 mil. Sk (63,2%).

Štandardný účtovný softvér upravený pre potreby spoločnosti využívajú vo zvýšenej miere v podnikateľských subjektoch zamestnávajúcich od 10 do 49 (39,6%) a od 50 do 249 pracovníkov (50,0%), s objemom vývozu do 10% (33,7%), od 11 do 30% (47,9%) a od 31 do 50% z celkových tržieb (55,8%), akciové spoločnosti (56,9%) a v podnikoch s veľkosťou ročného obrátu od 10 mil. do 50 mil. Sk (40,7%), od 50 mil. do 100 mil. (56,7%) Sk a nad 100 mil. Sk (39,2%).

Účtovný softvér vyrobený na objednávku majú vo svojich prevádzkach hlavne stredné firmy s počtom od 50 do 249 zamestnancov (30,3%), podnikajúce v priemyselnej výrobe (15,8%) a peňažníctve (23,5%), s vývozom od 11 do 30 % (20,8%) , od 51 do 70 %

(27,3%) a nad 71% (30,8%), v akciových spoločnostiach (19,6%) a podnikoch s ročným obrátom nad 100 mil. Sk (37,3%).

Uvedte, aký druh účtovného softvéru používate. (údaje v %):				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	57,5	15,2	4,8	22,5
10 – 49	47,9	39,6	10,9	1,6
50 – 249	19,7	50,0	30,3	,0
Právna forma podniku				
Živnostník	55,7	5,7	4,9	33,8
Spoločnosť s ručením obmedzeným	53,0	33,8	9,4	3,8
Akciová spoločnosť	23,5	56,9	19,6	0
Družstvo	62,5	12,5	25,0	0
Iná právna forma	42,9	14,3	7,1	35,7
Druh činnosti				
poľnohosp. a potravinárska výroba	61,8	29,4	5,9	2,9
priemyselná výroba	45,3	35,8	15,8	3,2
stavebníctvo	59,4	19,5	3,9	17,2
obchod	52,2	22,0	6,8	19,0
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	56,9	22,4	6,9	13,8
doprava/pošta/telekomunikácie	63,2	10,5	5,3	21,1
peňažníctvo	64,7	5,9	23,5	5,9
obchodné služby	50,8	23,9	8,4	16,8
iné	41,2	22,7	9,3	26,8
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	53,8	19,5	14,2	12,4
Trnavský	49,1	24,5	7,5	18,9
Trenčiansky	57,1	23,5	8,2	11,2
Nitriansky	50,5	23,8	7,6	18,1
Žilinský	46,7	28,3	8,7	16,3
Banskobystrický	54,0	20,0	7,0	19,0
Prešovský	57,0	24,7	4,3	14,0
Košický	50,3	24,2	5,4	20,1
Celoslovenský priemer	52,3	23,2	8,2	16,2

Legenda k tabuľke:

01 – Štandardný účtovný softvér.

02 – Štandardný účtovný softvér upravený pre potrebu spoločnosti.

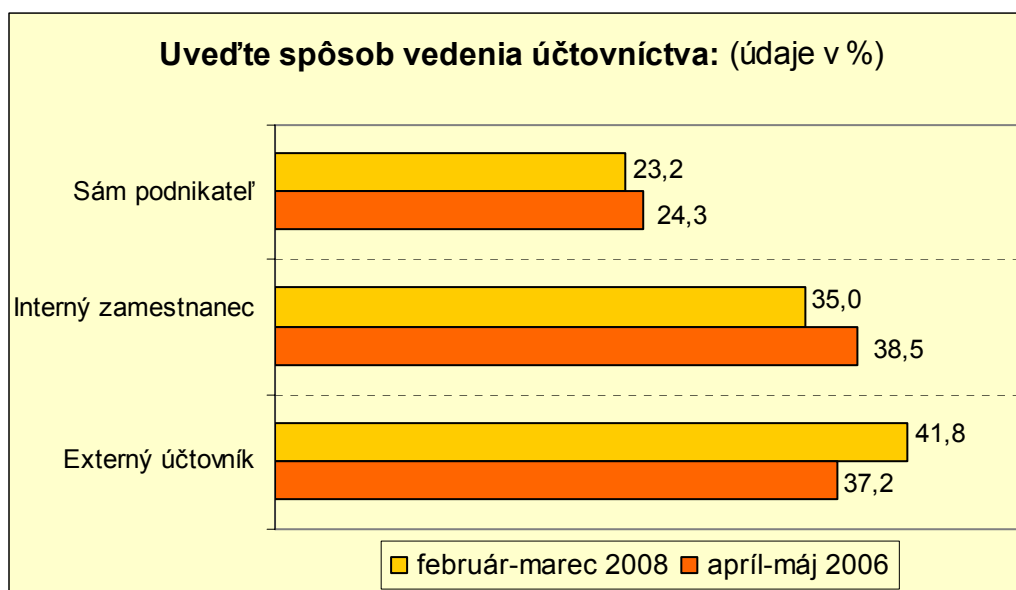
03 – Účtovný softvér vyrobený na objednávku.

04 – Nevyužívame účtovný softvér.

XII. SPÔSOB VEDENIA ÚČTOVNÍCTVA FIRIEM

Z hľadiska spôsobu vedenia účtovníctva si ho **v takmer v štvrtine firiem vedie podnikateľ sám, viac ako tretina malých a stredných firiem má vlastného účtovníka a približne dve pätiny firiem si najíma externého účtovníka**. Graf je doplnený o výsledky podobného prieskumu realizovaného Štatistickým úradom SR v roku 2006. Obidva prieskumy zaznamenali podobné výsledky s minimálnym rozdielom v prospech vyššieho využívania externých pracovníkov pri vedení účtovníctva v novšom prieskume. Tieto odpovede v prehľadnej podobe prináša nasledujúci graf.

Graf č. 12

Vedenie účtovníctva zo strany samotných podnikateľov zistil prieskum častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, v najmenších firmách s počtom od 0 do 9 zamestnancov (28%), ďalej vo firmách venujúcich sa poľnohospodárstvu a potravinárskej výrobe (29,4%), ale aj peňažníctvu (35,3%), s podielom vývozu od 51 do 70% z celkových tržieb (36,4%), živnostníci (41%), s ročným obrátom do 100 tisíc Sk (54,9%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (47,5%) a od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (31,4%).

Interného zamestnanca venujúceho sa účtovníctvu využívajú vo zvýšenej miere, ako je celoslovenský priemer, podniky s počtom pracovníkov od 10 do 49 (61,1%) a od 50 do 249 (76,3%), venujúci sa poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (61,1%), ďalej priemyselnej výrobe (68,4%), s podielom vývozu od 11 do 30 % (68,8%), od 31 do 50% (65,0%) a viac ako 71% z celkových tržieb (65,4%), spoločnosti s ručením obmedzeným a akciové spoločnosti (51,2% a 72,5%), ako aj firmy s obrátom od 5 mil. Sk do 10 mil. Sk (48,2%), od 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (55,0%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (67,7%) a nad 100 mil. Sk (78,4%).

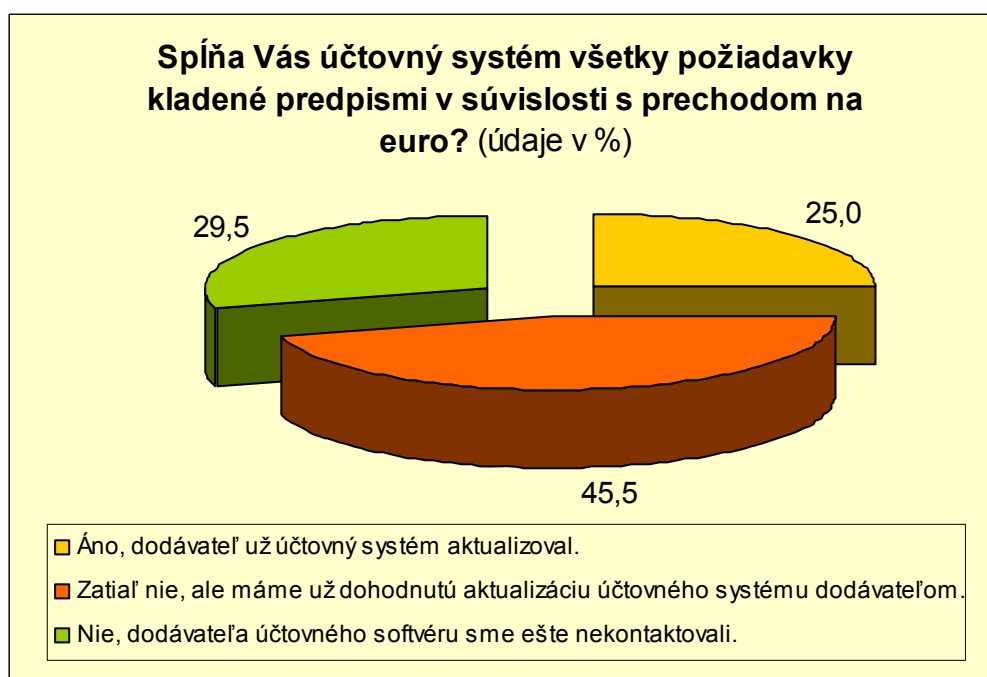
Externého účtovníka využívajú najmä vo firmách zamestnávajúcich od 0 do 9 pracovníkov (49,7%), podnikajúcich v doprave, poštách a telekomunikáciách (71,1%), v „inej“ podnikateľskej činnosti (54,6%), v Nitrianskom kraji (50,5%), živnostníci (49,7%), s obratom od 500 tisíc do 1 mil. Sk (52,6%), od 1. mil. do 2 mil. Sk 58,1%) a od 2 mil. do 5 mil. Sk (50,4%).

Uved'te spôsob vedenia účtovníctva. (údaje v %)			
	Odpovede:		
Počet zamestnancov v podniku	Sám podnikateľ	Interný zamestnanec	Externý účtovník
0 – 9	28,0	22,3	49,7
10 – 49	11,4	61,1	27,5
50 – 249	11,8	76,3	11,8
Právna forma podniku			
Živnostník	41,0	9,2	49,7
Spoločnosť s ručením obmedzeným	10,4	51,2	38,4
Akciová spoločnosť	3,9	72,5	23,5
Družstvo	50,0	37,5	12,5
Iná právna forma	35,7	28,6	35,7
Druh činnosti			
poľnohosp. a potravinárska výroba	29,4	50,0	20,6
priemyselná výroba	10,5	68,4	21,1
stavebníctvo	17,2	37,5	45,3
obchod	27,2	25,2	47,6
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	22,4	36,2	41,4
doprava/pošta/telekomunikácie	13,2	15,8	71,1
peňažníctvo	35,3	23,5	41,2
obchodné služby	28,0	35,2	36,9
iné	23,7	21,6	54,6
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	24,1	33,5	42,4
Trnavský	26,0	30,8	43,3
Trenčiansky	18,4	42,9	38,8
Nitriansky	15,2	34,3	50,5
Žilinský	21,7	39,1	39,1
Banskobystrický	27,0	28,0	45,0
Prešovský	25,8	35,5	38,7
Košický	25,5	36,9	37,6
Celoslovenský priemer	23,2	35,0	41,8

XIII. KOMPATIBILITA ÚČTOVNÉHO SYSTÉMU FIRIEM S PREDPISMI SÚVISIACIMI S PRIJATÍM EURA

Do akej miere spĺňa účtovný systém požiadavky kladené predpismi upravujúcimi prechod na euro zisťovala ďalšia časť prieskumu. **Štvrtina** malých a stredných firiem má už **aktualizovaný účtovný systém**, **necelá polovica** už má **dohodnutú jeho aktualizáciu** a **necelá tretina** ešte v tejto veci **dodávateľa účtovného systému nekontaktovala**. Tieto odpovede sú uvedené aj v ďalšom grafe.

Graf č. 13

Už aktualizovaný účtovný systém majú vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, vo firmách s počtom zamestnancov od 10 do 49 (33,9%), s podielom vývozu od 11 do 30 % (39,6%) a od 31 do 50 % (35,0%), spoločnosti s ručením obmedzeným (31,3%), ako aj firmy s obrátom od 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (38,6%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (41,9%) a nad 100 mil. Sk (35,3%).

Dohodnutú aktualizáciu účtovného softvéru majú predovšetkým v stredných firmách zamestnávajúcich od 50 do 249 pracovníkov (60,5%), vo firmách venujúcich sa priemyselnej výrobe (59,6%), s vývozom od 31 do 50 % (55,0%) a nad 71 % z celkových tržieb (61,5%), akciové spoločnosti (60,8%), firmy s celkovým obrátom od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (54,8%) a nad 100 mil. Sk (62,7%).

Spĺňa Vás účtovný systém všetky požiadavky kladené predpismi v súvislosti s prechodom na euro? (údaje v %)			
	Odpovede:		
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03
0 – 9	21,8	41,5	36,7
10 – 49	33,9	52,6	13,5
50 – 249	28,9	60,5	10,5
Právna forma podniku			
Živnostník	15,6	37,5	46,9
Spoločnosť s ručením obmedzeným	31,3	49,6	19,1
Akčiová spoločnosť	27,5	60,8	11,8
Družstvo	62,5	37,5	0
Iná právna forma	21,4	57,1	21,4
Druh činnosti			
poľnohosp. a potravinárska výroba	18,2	51,5	30,3
priemyselná výroba	22,3	59,6	18,1
stavebníctvo	28,3	38,6	33,1
obchod	25,0	49,0	26,0
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	30,2	47,2	22,6
doprava/pošta/telekomunikácie	25,7	34,3	40,0
peňažníctvo	17,6	29,4	52,9
obchodné služby	25,5	40,0	34,5
iné	22,9	51,0	26,0
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	30,7	38,0	31,3
Trnavský	19,6	50,0	30,4
Trenčiansky	22,4	41,8	35,7
Nitriansky	30,8	49,0	20,2
Žilinský	28,1	41,6	30,3
Banskobystrický	24,5	49,0	26,5
Prešovský	19,6	51,1	29,3
Košický	21,9	47,3	30,8
Celoslovenský priemer	25,0	45,5	29,5

Legenda k tabuľke:

01 – Áno, dodávateľ už účtovný systém aktualizoval.

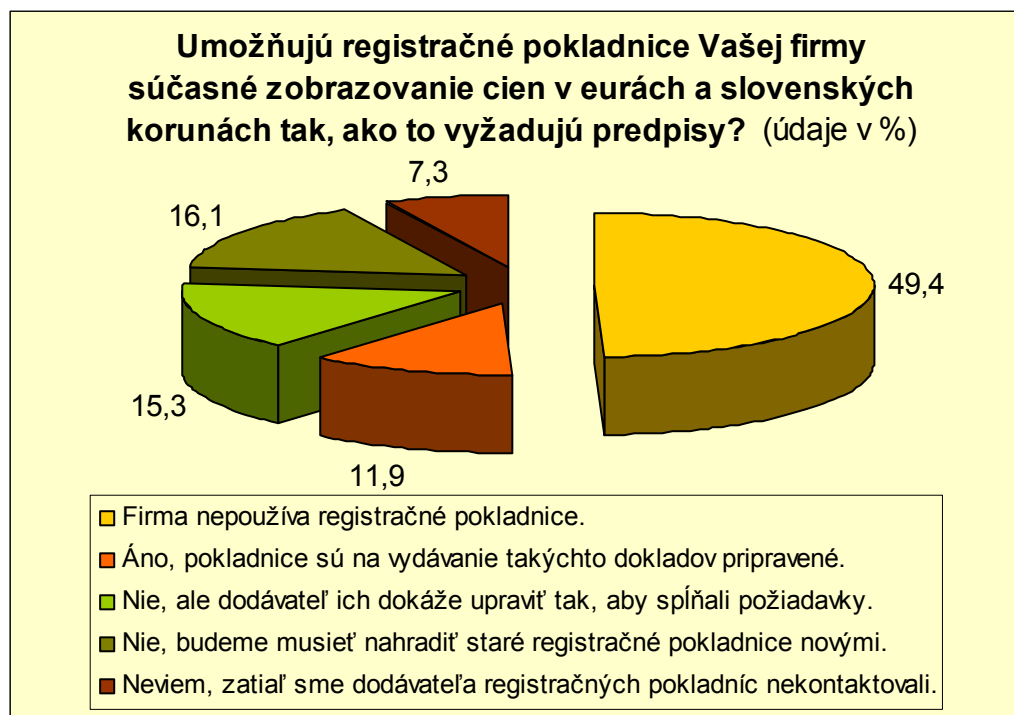
02 – Zatiaľ nie, ale máme už dohodnutú aktualizáciu účtovného systému dodávateľom.

03 – Nie, dodávateľa účtovného softvéru sme ešte nekontaktovali.

XIV. KOMPATIBILITA REGISTRAČNÝCH POKLADNÍČ S PREDPISMI SÚVISIACIMI S PRIJATÍM EURA

Osmina oslovených predstaviteľov firiem uviedla, že ich **registračné pokladnice sú na vydávanie dokladov so súčasným zobrazením cien v eurách a korunách pripravené**. Necelá šestina firiem už dodávateľa pokladníc kontaktovala, pričom **registračné pokladnice možno upraviť tak, aby spĺňali požiadavky**. Približne rovnako veľká skupina podnikov bude musieť **staré pokladnice nahradiť novými**. Kompletne odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 14

Medzi firmy, ktoré **nepoužívajú registračné pokladnice** pri svojom podnikaní patria predovšetkým stredné firmy s počtom zamestnancov od 50 do 249, venujúce sa priemyselnej výrobe (65,6%), stavebníctvu (71,9%), doprave, poštám a telekomunikáciám (65,8%), peňažníctvu (76,5%) a obchodných službách (65,0%), podielom vývozu od 31 do 50 % (68,4%) a viac ako 71 % z celkových tržieb (79,2%), v akciových spoločnostiach (58,8%), ako aj vo firmách s ročným obrátom do 100 tisíc Sk (56,9%) a od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (58,1%).

Pokladnice už pripravené na vydávanie blokov zobrazujúcich súčasne obe meny majú predovšetkým firmy podnikajúce v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva (20,6%), obchodu (21,8%), hotelierstva a reštauračných služieb (27,1%), so sídlom v Trenčianskom kraji (19,4%), s podielom vývozu od 51 do 70 % (27,3%) a celkovým obrátom od 2 mil. do 5 mil. Sk (20,0%).

Nutnosť vymeniť staré pokladnice za nové čaká predovšetkým firmy podnikajúce v poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (41,2%), obchode (24,3%), hotelierstve a reštauračných službách (27,1%), ale aj v doprave, poštách a telekomunikáciách (23,7%), ďalej živnostníkov (24,5%) a firmy s obratom od 100 tisíc do 250 tisíc (24,2%) a od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (24,7%).

Umožňujú registračné pokladnice Vašej firmy súčasné zobrazovanie cien v eurách a slovenských korunách tak, ako to vyžadujú predpisy? V prípade, že používate viac registračných pokladníc uveďte možnosť, ktorá sa vzťahuje na väčšinu vašich pokladníc. (údaje v %):					
	Odpovede:				
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05
0 – 9	48,6	10,9	14,5	18,5	7,5
10 – 49	47,4	15,8	18,4	12,1	6,3
50 – 249	61,8	10,5	14,5	5,3	7,9
Právna forma podniku					
Živnostník	41,0	11,4	15,2	24,5	7,9
Spoločnosť s ručením obmedzeným	54,7	12,2	15,9	10,7	6,4
Akciová spoločnosť	58,8	9,8	13,7	5,9	11,8
Družstvo	62,5	12,5	0	25,0	0
Iná právna forma	50,0	21,4	14,3	7,1	7,1
Druh činnosti					
poľnohosp. a potravinárska výroba	14,7	20,6	14,7	41,2	8,8
priemyselná výroba	65,6	6,5	14,0	8,6	5,4
stavebníctvo	71,9	4,7	10,9	3,9	8,6
obchod	17,0	21,8	26,2	24,3	10,7
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	8,5	27,1	37,3	27,1	0
doprava/pošta/telekomunikácie	65,8	2,6	5,3	23,7	2,6
peňažníctvo	76,5	0	5,9	5,9	11,8
obchodné služby	65,0	9,8	8,5	11,5	5,1
iné	61,9	4,1	7,2	16,5	10,3
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	54,2	13,1	14,9	13,1	4,8
Trnavský	47,2	9,4	17,9	15,1	10,4
Trenčiansky	44,9	19,4	16,3	13,3	6,1
Nitriansky	49,0	16,3	7,7	18,3	8,7
Žilinský	54,4	10,0	20,0	14,4	1,1
Banskobystrický	46,0	15,0	13,0	19,0	7,0
Prešovský	49,5	11,8	12,9	16,1	9,7
Košický	48,3	3,4	18,8	19,5	10,1
Celoslovenský priemer	49,4	11,9	15,3	16,1	7,3

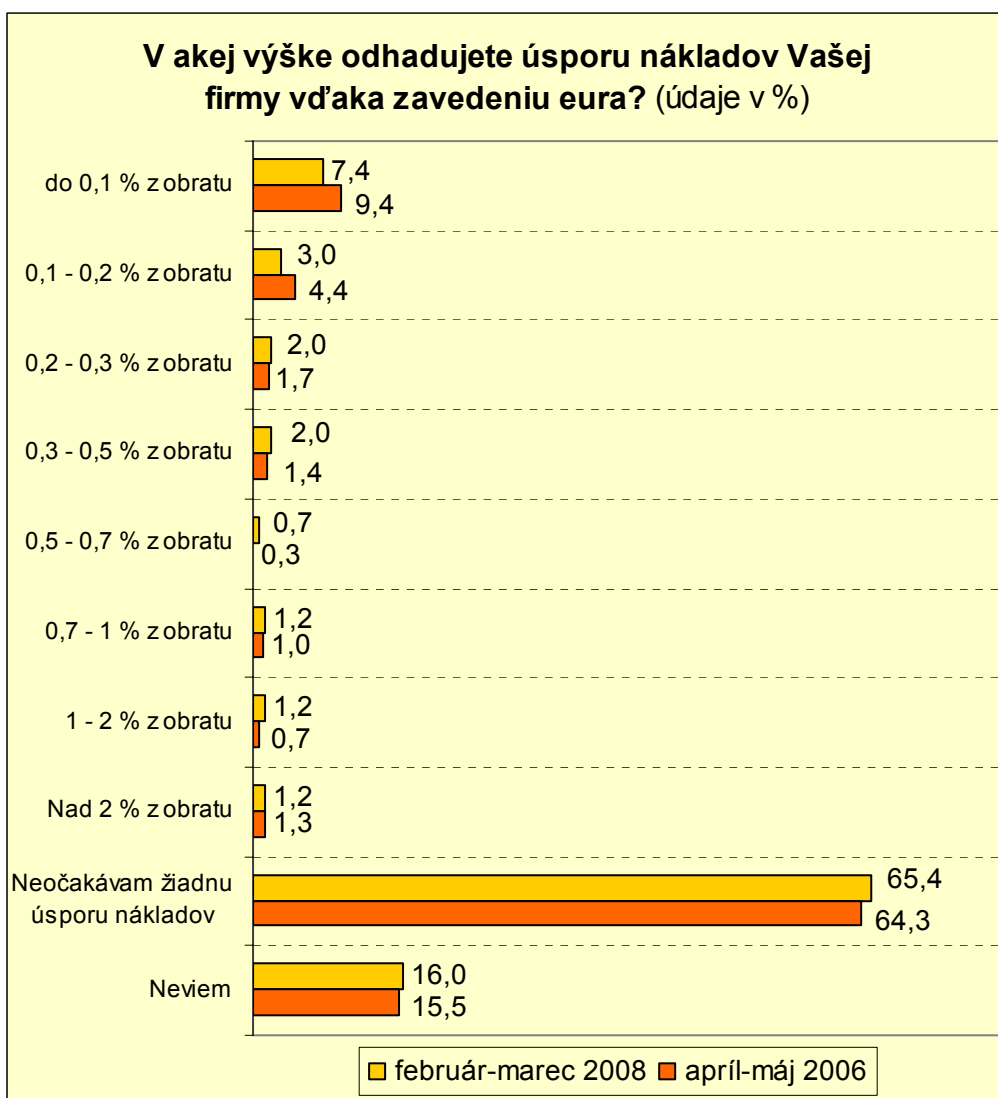
Legenda k tabuľke:

- 01 – Firma nepoužíva registračné pokladnice.
- 02 – Áno, pokladnice sú na vydávanie takýchto dokladov pripravené.
- 03 – Nie, ale dodávateľ ich dokáže upraviť tak, aby spĺňali požiadavky.
- 04 – Nie, budeme musieť nahradiť staré registračné pokladnice novými.
- 05 – Neviem, zatiaľ sme dodávateľa registračných pokladníc nekontaktovali.

XV. ODHAD ÚSPOR NÁKLADOV FIRIEM SÚVISIACICH SO ZAVEDENÍM EURA

Odhad výšky úspor po zavedení eura v malých a stredných firmách bol ďalším cieľom prieskumu. **Súhrnne necelá pätina oslovených očakáva istú úsporu nákladov v súvislosti so zavedením eura a dve tretiny neočakávajú žiadnu úsporu po vstupe Slovenska do eurozóny.** Ako vidieť z porovnania aktuálneho prieskumu s podobným zisťovaním realizovaným Štatistickým úradom SR pred približne dvoma rokmi, skupina tých, ktorí neočakávajú úsporu po zavedení eura je takmer identická. Podrobnejšiu štruktúru dopadov zavedenia eura na Slovensku z hľadiska úspory nákladov prináša nasledujúci graf.

Graf č. 15

Úsporu do 0,1 % z obratu firmy očakávajú častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, v podnikateľských subjektoch venujúcich sa priemyselnej výrobe (18,9%), s podielom vývozu od 11 do 30 % z celkových tržieb (24,5%), v akciových spoločnostiach (23,5%), ako aj v najväčších skúmaných firmách s obrátom presahujúcim 100 miliónov Sk (13,7%).

Žiadnu úsporu nákladov neočakávajú predovšetkým vo firmách s počtom od 0 do 9 zamestnancov (71,6%), v hotelierstve a reštauračných službách (72,9%), peňažníctve (70,6%), v podnikoch sídliačich v Banskobystrickom kraji (77,2%), v podnikoch nevyvážajúcich do zahraničia (73,2%), u živnostníkov (70,8%), v podnikoch s celkovým obratom od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (80,2%) a od 5 mil. do 10 mil. Sk (76,3%).

V akej výške odhadujete úsporu nákladov Vašej firmy vďaka zavedeniu eura? 1/ (údaje v %)										
	Odpovede:									
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
0 – 9	5,3	2,6	1,9	1,4	0,6	0,9	0,6	0,5	71,6	14,6
10 – 49	13,0	2,1	1,6	3,1	1,0	1,0	1,6	2,6	56,0	13,0
50 – 249	11,8	7,9	3,9	3,9	0	3,9	5,3	3,9	36,8	22,4
Právna forma podniku										
Živnostník	5,7	1,9	1,9	1,6	0	0,3	0	0,3	70,8	17,6
Spoločnosť s ručením obmedzeným	7,2	3,0	1,3	1,9	1,3	1,7	2,3	1,9	63,8	15,5
Akciová spoločnosť	23,5	7,8	2,0	5,9	0	3,9	0	2,0	43,1	11,8
Družstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	87,5	12,5
Iná právna forma	7,1	7,1	28,6	0	0	0	0	0	50,0	7,1
Druh činnosti										
poľnohosp. a potravinárska výroba	5,9	2,9	0	2,9	2,9	2,9	0	2,9	67,6	11,8
priemyselná výroba	18,9	7,4	1,1	1,1	0	3,2	3,2	2,1	54,7	8,4
stavebníctvo	7,0	1,6	1,6	3,9	0,8	0,8	1,6	1,6	59,4	21,9
obchod	1,9	2,9	1,0	1,5	1,0	1,0	0,5	2,9	69,4	18,0
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	8,5	0	1,7	0	0	3,4	0	0	72,9	13,6
doprava/pošta/telekomunikácie	7,9	5,3	5,3	5,3	0	0	0	0	65,8	10,5
peňažníctvo	11,8	0	5,9	0	0	0	0	0	70,6	11,8
obchodné služby	7,6	2,5	2,1	2,5	0,8	0,8	1,7	0	68,5	13,4
iné	7,2	2,1	4,1	0	0	0	1,0	0	61,9	23,7
Kraj sídla podniku										
Bratislavský	11,2	2,4	3,5	3,5	0	0,6	0	0,6	65,3	12,9
Trnavský	9,4	3,8	3,8	1,9	2,8	1,9	2,8	0,9	52,8	19,8
Trenčiansky	7,1	7,1	2,0	1,0	0	2,0	0	0	69,4	11,2
Nitriansky	4,8	0	1,0	1,9	0	1,9	1,9	3,8	65,7	19,0
Žilinský	13,0	3,3	2,2	1,1	0	1,1	1,1	0	59,8	18,5
Banskobystrický	3,0	1,0	0	1,0	0	2,0	1,0	1,0	77,2	13,9
Prešovský	1,1	4,3	2,2	1,1	0	1,1	3,2	1,1	67,7	18,3
Košický	7,4	2,7	0,7	2,7	2,0	0	0,7	2,0	65,8	16,1
Celoslovenský priemer	7,4	3,0	2,0	2,0	0,7	1,2	1,2	1,2	65,4	16,0

Legenda k tabuľke:

01 – do 0,1 % z obratu

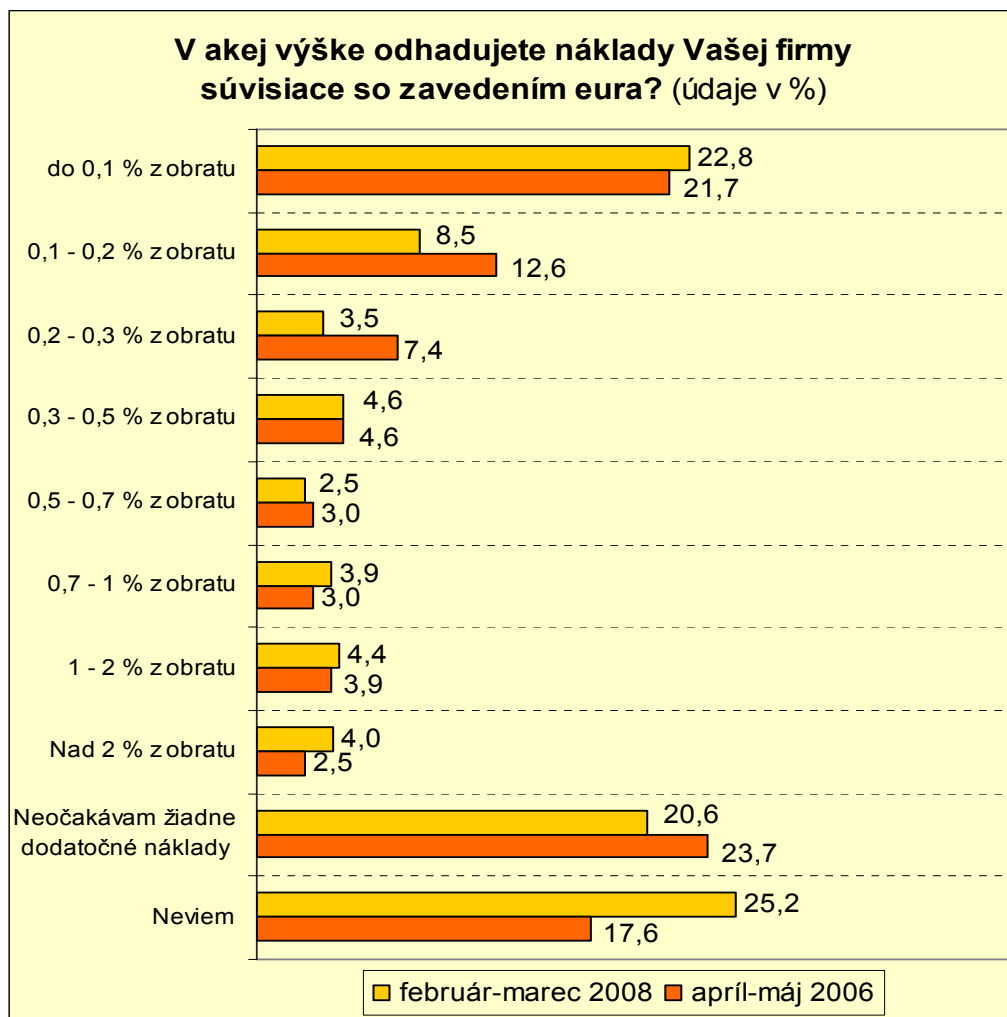
02 – 0,1 - 0,2 % z obratu

- 03 – 0,2 - 0,3 % z obratu
- 04 – 0,3 - 0,5 % z obratu
- 05 – 0,5 - 0,7 % z obratu
- 06 – 0,7 - 1 % z obratu
- 07 – 1 - 2 % z obratu
- 08 – Nad 2 % z obratu
- 09 – Neočakávam žiadnu úsporu nákladov
- 10 – Neviem

XVI. ODHAD NÁKLADOV FIRIEM SÚVISIACICH SO ZAVEDENÍM EURA

Dodatočné náklady súvisiace so zavedením eura očakáva viac ako polovica malých a stredných firiem. Približne pätina neočakáva žiadne náklady navyše, ktoré by súviseli so vstupom do eurozóny a veľká skupina oslovených – štvrtina - nevedela povedať, či zavedenie eura bude znamenať nárast nákladov. Ako vyplýva z grafu č. 16, aj v prípade porovnania výsledkov dvoch prieskumov s odstupom dvoch rokov nie sú zreteľné výrazne posuny v odhadoch predstaviteľov malých a stredných podnikov na náklady súvisiace so zavedením eura. Dokonca aktuálny prieskum ukázal posun k väčšej nerozhodnosti pri odhade nákladov. Zatiaľ čo v prieskume realizovanom pred približne dvoma rokmi sa nevedela k tejto otázke vyjadriť necelá pätina oslovených, v aktuálnom prieskume si netrúfla odhadnúť dodatočné náklady na zavedenie eura štvrtina zástupcov firiem. Všetky odpovede vrátane podrobnej štruktúry odhadovaných nákladov prináša ďalší graf.

Graf č. 16

Náklady do 0,1 % z obratu očakávajú v súvislosti so zavedením eura hlavne v stredných podnikoch zamestnávajúcich od 10 do 49 (31,6%) a od 50 do 249

pracovníkov (30,3%), vo firmách venujúcich sa poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (32,4%), priemyselnej výrobe (35,8%), oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií (36,8%), zo sídlom v Žilinskom kraji (38,0%), s podielom vývozu od 11 do 30 % z celkových tržieb (38,8%), v akciových spoločnostiach (37,3%), s celkovým obratom od 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (32,1%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (35,5%) a nad 100 mil. Sk (45,1%).

Žiadne dodatočné náklady nepredpokladajú zástupcovia firiem podnikajúcich v oblasti peňažníctva (35,3%), s podielom vývozu viac ako 71% z celkového objemu tržieb (46,2%), s obratom od 100 tisíc do 250 tisíc (31,7%) a od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (29,1%).

V akej výške odhadujete náklady Vašej firmy súvisiace so zavedením eura? (údaje v %)										
	Odpovede:									
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
0 – 9	5,0	8,8	3,7	4,3	2,9	3,6	3,6	5,0	21,9	27,0
10 – 49	31,6	7,8	2,6	6,2	2,1	5,2	3,6	1,6	18,1	21,2
50 – 249	30,3	7,9	3,9	2,6	0	3,9	13,2	2,6	15,8	19,7
Právna forma podniku										
Živnostník	19,7	8,1	3,0	3,0	3,2	2,2	3,5	5,7	21,4	30,3
Spoločnosť s ručením obmedzeným	23,8	8,5	3,2	6,0	1,9	5,7	5,1	3,2	19,6	23,0
Akciová spoločnosť	37,3	13,7	7,8	3,9	2,0	0	3,9	2,0	21,6	7,8
Družstvo	25,0	0	0	0	0	12,5	12,5	0	12,5	37,5
Iná právna forma	7,1	7,1	14,3	7,1	7,1	0	0	0	35,7	21,4
Druh činnosti										
poľnohosp. a potravinárska výroba	32,4	0	0	0	2,9	8,8	11,8	2,9	14,7	26,5
priemyselná výroba	35,8	13,7	1,1	7,4	0	1,1	4,2	3,2	21,1	12,6
stavebníctvo	18,8	8,6	5,5	3,9	2,3	3,9	3,9	1,6	20,3	31,3
obchod	20,9	7,3	3,9	3,4	2,9	5,3	5,3	4,9	18,4	27,7
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	25,4	6,8	0	5,1	8,5	1,7	1,7	3,4	8,5	39,0
doprava/pošta/telekomunikácie	36,8	10,5	2,6	0	0	0	2,6	7,9	18,4	21,1
peňažníctvo	11,8	5,9	5,9	5,9	0	0	0	17,6	35,3	17,6
obchodné služby	19,3	9,7	3,4	6,3	2,5	6,3	5,0	5,0	23,1	19,3
iné	17,5	7,2	6,2	4,1	2,1	0	2,1	1,0	26,8	33,0
Kraj sídla podniku										
Bratislavský	27,1	10,0	2,4	5,3	1,8	3,5	3,5	2,9	26,5	17,1
Trnavský	22,6	4,7	7,5	5,7	3,8	3,8	6,6	4,7	9,4	31,1
Trenčiansky	29,6	7,1	2,0	2,0	3,1	2,0	3,1	6,1	19,4	25,5
Nitriansky	20,0	11,4	3,8	2,9	1,9	2,9	3,8	2,9	24,8	25,7
Žilinský	38,0	4,3	0	1,1	1,1	5,4	4,3	3,3	16,3	26,1
Banskobystrický	19,8	7,9	5,0	7,9	2,0	5,9	5,9	6,9	15,8	22,8
Prešovský	21,5	7,5	2,2	5,4	1,1	1,1	7,5	1,1	26,9	25,8
Košický	8,7	12,1	4,7	5,4	4,7	6,0	2,0	4,7	21,5	30,2
Celoslovenský priemer	22,8	8,5	3,5	4,6	2,5	3,9	4,4	4,0	20,6	25,2

Legenda k tabuľke:

01 – do 0,1 % z obratu

02 – 0,1 - 0,2 % z obratu

03 – 0,2 - 0,3 % z obratu

04 – 0,3 - 0,5 % z obratu

05 – 0,5 - 0,7 % z obratu

06 – 0,7 - 1 % z obratu

07 – 1 - 2 % z obratu

08 – Nad 2 % z obratu

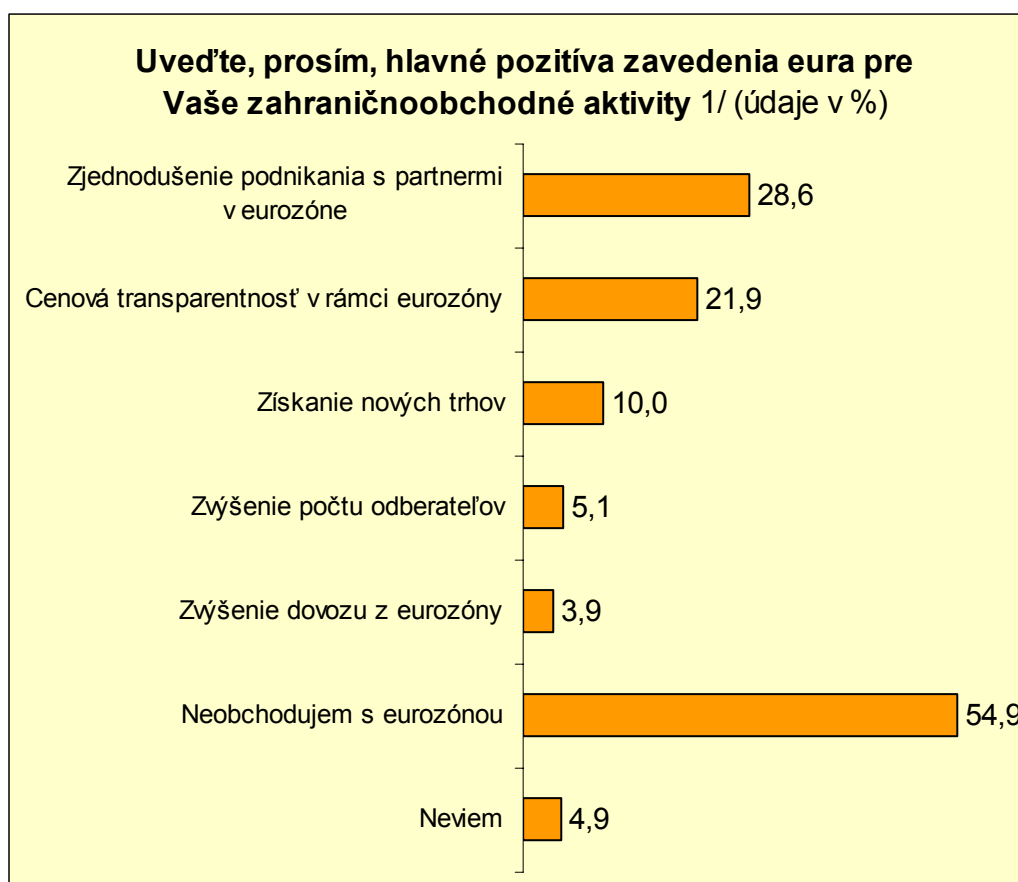
09 – Neočakávam žiadne dodatočné náklady.

10 – Neviem

XVII. HLAVNÉ POZITÍVA ZAVEDENIA EURA PRE FIRMY

Pre zahraničnoobchodné aktivity oslovených malých a stredných firiem bude prijatie eura na Slovensku prospešné najmä v tom, že dôjde, podľa **viac ako štvrtiny oslovených, k zjednodušeniu podnikania s partnermi v eurozóne**. Ďalšiu najčastejšie uvádzanú výhodu zavedenia eura predstavuje **cenová transparentnosť v rámci eurozóny**, keď ju uviedla **viac ako pätina respondentov** a **získanie nových trhov, ktoré očakáva desatina predstaviteľov firiem**. Viac prináša ďalší graf.

Graf č. 17

Zjednodušenie podnikania s partnermi v eurozóne ako hlavnú výhodu zavedenia eura uvádzali predovšetkým vo firmách zamestnávajúcich od 10 do 49 (38,3%) a od 50 do 249 pracovníkov (60,5%), podnikajúcich v priemyselnej výrobe (52,6%), doprave, poštách a telekomunikáciách (39,5%), vo vyvážajúcich firmách – s objemom vývozu do 10 % (63,9%), od 11 do 30 % (77,6%), od 31 do 50% (90,0%), od 51 do 70 % (81,8%) a viac ako 71% z celkových tržieb (84,6%), v spoločnostiach s ručením obmedzeným a akciových spoločnostiach (36,6% a 47,1%), ako aj podnikoch s celkovým obrátom od 2 mil. do 5 mil. Sk (35,5%) od 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (42,1%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (54,8%) a nad 100 mil. Sk (58,8%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Uved'te, prosím, hlavné pozitíva zavedenia eura pre Vaše zahraničnoobchodné aktivity. 1/ (údaje v %)							
	Odpovede:						
	01	02	03	04	05	06	07
Počet zamestn. v podniku							
0 – 9	21,9	3,4	7,5	4,5	15,1	63,5	5,4
10 – 49	38,3	6,2	15,0	2,1	32,1	41,5	2,6
50 – 249	60,5	17,1	18,4	3,9	53,9	15,8	6,6
Právna forma podniku							
Živnostník	15,7	2,4	6,8	4,6	10,8	71,5	5,1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	36,6	5,5	11,3	3,6	28,7	43,2	5,3
Akciová spoločnosť	47,1	17,6	21,6	3,9	41,2	35,3	2,0
Družstvo	25,0	12,5	0	0	12,5	75,0	0
Iná právna forma	35,7	14,3	14,3	0	21,4	64,3	0
Druh činnosti							
poľnohosp. a potravinárska výroba	14,7	11,8	8,8	0	20,6	64,7	2,9
priemyselná výroba	52,6	11,6	15,8	3,2	52,6	22,1	4,2
stavebníctvo	24,2	2,3	10,9	1,6	16,4	61,7	3,9
obchod	29,1	2,4	8,3	8,7	21,4	53,9	6,8
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	15,3	3,4	5,1	1,7	16,9	71,2	5,1
doprava/pošta/telekomunikácie	39,5	13,2	18,4	0	31,6	42,1	0
peňažníctvo	11,8	0	0	0	5,9	82,4	5,9
obchodné služby	25,6	5,0	10,1	4,2	14,3	60,1	5,5
iné	29,2	5,2	8,3	2,1	21,9	53,1	4,2
Kraj sídla podniku							
Bratislavský	29,4	7,6	8,8	5,9	21,2	48,2	5,9
Trnavský	32,1	1,9	9,4	4,7	18,9	58,5	3,8
Trenčiansky	29,9	10,3	13,4	1,0	27,8	47,4	7,2
Nitriansky	32,4	4,8	6,7	2,9	26,7	52,4	3,8
Žilinský	25,0	7,6	8,7	6,5	26,1	63,0	5,4
Banskobystrický	19,8	1,0	5,9	2,0	14,9	68,3	5,0
Prešovský	35,5	6,5	20,4	4,3	24,7	39,8	3,2
Košický	25,5	2,0	8,7	3,4	18,1	61,7	4,7
Celoslovenský priemer	28,6	5,1	10,0	3,9	21,9	54,9	4,9

Legenda k tabuľke:

01 – Zjednodušenie podnikania s partnermi v eurozóne

02 – Zvýšenie počtu odberateľov

- 03 – Získanie nových trhov
- 04 – Zvýšenie dovozu z eurozóny
- 05 – Cenová transparentnosť v rámci eurozóny
- 06 – Neobchodujem s eurozónou
- 07 – Nevie

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Cenovú transparentnosť v rámci eurozóny kladne hodnotia predovšetkým vo firmách zamestnávajúcich od 10 do 49 (32,1%) a od 50 do 249 pracovníkov (53,9%), podnikajúcich v priemyselnej výrobe (52,6%), doprave, poštách a telekomunikáciách (31,6%), vo firmách s objemom vývozu do 10 % (44,6%), od 11 do 30 % (65,3%) , od 31 do 50% (65,0%), od 51 do 70 % (45,5%) a viac ako 71% z celkových tržieb (65,4%), v akciových spoločnostiach (41,2%), a v podnikateľských subjektoch s ročným obrátom od 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (36,4%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (54,8%) a nad 100 mil. Sk (52,9%).

S eurozónou neobchodujú predovšetkým podniky zamestnávajúce od 0 do 9 pracovníkov (63,5%), venujúce sa poľnohospodárskej a potravinárskej výrobe (64,7%), hotelierstvu a reštauračným službám (71,2%), peňažníctvu (82,4%), so sídlom v Banskobystrickom kraji (68,3%), živnostníci (71,5%), s najnižšou úrovňou celkových ročných obrátov – do 100 tisíc Sk (68,6%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (82,3%) a od 250 tisíc Sk do 500 tisíc Sk (70,9%).

XVIII. PREDPOKLADANÝ VPLYV ZAVEDENIA EURA NA VÝVOZ FIRIEM

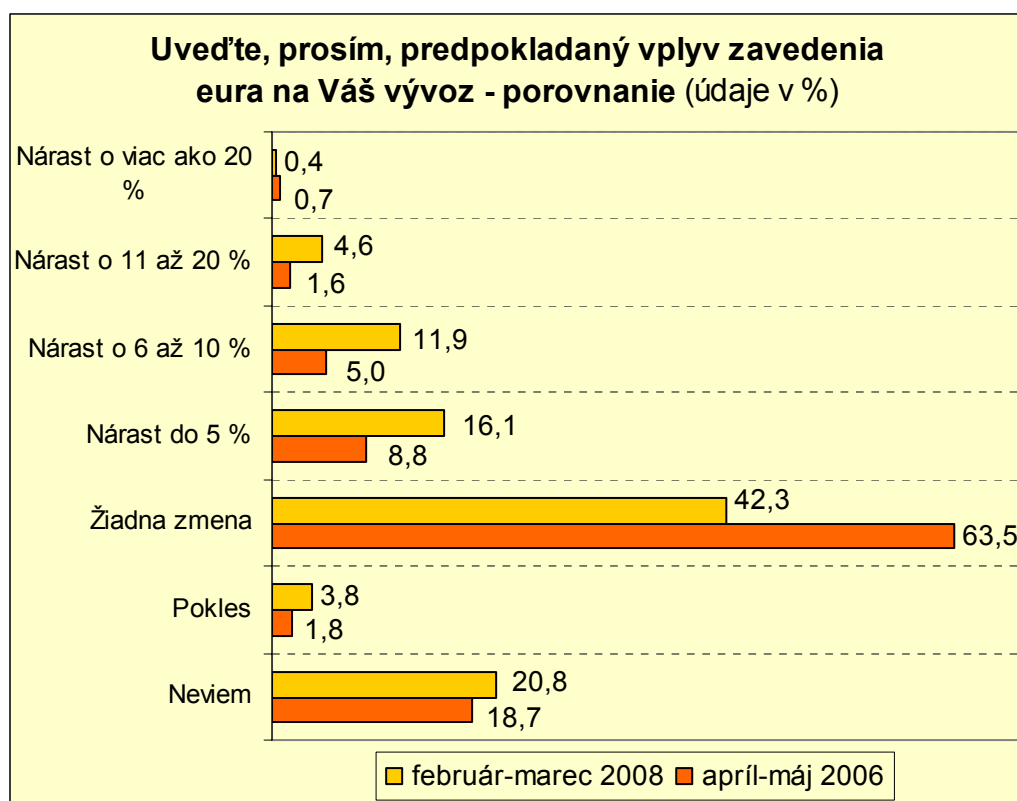
Vplyv prijatia eura na vývoz malých a stredných podnikov zisťovala ďalšia časť prieskumu. **Súhrnne necelá desatina predpokladá nárast vývozu a približne osmina firiem neočakáva zmenu vo vývoze súvisiacu so vstupom Slovenska do eurozóny. Len jeden zo stovky oslovených predpokladá pokles vývozu.** Kompletné odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 18.1.

V grafe na nasledujúcej strane sme kvôli možnosti porovnania výsledkov dvoch prieskumov pri spracovaní vylúčili odpoveď „ náš podnik do zahraničia nevyváža“. Z výsledkov vyplýva optimistický posun u manažérov slovenských malých a stredných podnikov, keď v prípade predikovania zmien vývozu očakáva dvojnásobok firiem, oproti prieskumu z roku 2006, nárast vývozu do 5 % a o 6 až 10 % a pri náraste o 11 až 30% je rozdiel takmer trojnásobný. Výrazne tiež v aktuálnom prieskume klesla – o 21 percentuálnych bodov - frekvencia odpovedí, že zavedením eura nedôjde k žiadnej zmene vývozu firmy.

Graf č. 18.2.

Nárast vývozu do 5 % uvádzali vo zvýšenej miere, ako je priemer za celé Slovensko, podniky s počtom zamestnancov od 50 do 249 (14,5%), podnikajúce v priemyselnej výrobe (16,8%), vo firmách s objemom vývozu do 10 % (19,3%), od 11 do 30 % (30,6%) , od 31 do 50% (20,0%), od 51 do 70 % (18,2%) a viac ako 71% z celkových tržieb (11,5%), v akciových spoločnostiach (15,7%) a firmách s ročným obratom presahujúcim 100 mil. Sk (9,8%).

Žiadnu zmenu vývozu neočakávajú predovšetkým v podnikoch s 50 až 249 zamestnancami (30,3%), podnikajúcich v priemyselnej výrobe (34,7%), v %, vo firmách s objemom vývozu do 10 % (44,6%), od 11 do 30 % (24,5%) , od 31 do 50% (45,0%) a viac ako 71% z celkových tržieb (73,1%), v spoločnostiach s ručením obmedzeným a akciových spoločnostiach (16,2% a 17,6%), s ročným obratom od 10 mil. Sk do 50 mil. Sk (22,1%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (41,9%) a nad 100 mil. Sk (33,3%).

Absenciu vývozu do zahraničia deklarovali častejšie, ako je celoslovenský priemer, v podnikoch s 0 až 9 zamestnancami (79,8%), podnikajúcimi v hotelierstve a reštauračných službách (93,2%) a sídliaich v Banskobystrickom kraji (82,2%), živnostníkov (85,7%) s celkovými ročnými obratmi – do 100 tisíc Sk (84,3%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (88,9%) a od 250 tisíc Sk do 500 tisíc Sk (88,4%).

Uved'te, prosím, predpokladaný vplyv zavedenia eura na Váš vývoz. (údaje v %)								
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:							
	01	02	03	04	05	06	07	08
0 – 9	3,6	1,7	0,9	0	8,4	0,8	4,8	79,8
10 – 49	4,1	6,2	1,6	0,5	17,1	0,5	9,8	60,1
50 – 249	14,5	10,5	3,9	0	30,3	5,3	5,3	30,3
Právna forma podniku								
Živnostník	1,9	0,8	1,1	0	6,2	0,5	3,8	85,7
Spoločnosť s ručením obmedzeným	5,7	4,5	1,7	0,2	16,2	1,3	7,9	62,6
Akciová spoločnosť	15,7	11,8	0	0	17,6	3,9	5,9	45,1
Družstvo	0	12,5	0	0	12,5	0	0	75,0
Iná právna forma	0	0	0	0	7,1	0	0	92,9
Druh činnosti								
poľnohosp. a potravinárska výroba	5,9	2,9	0	0	11,8	2,9	0	76,5
priemyselná výroba	16,8	7,4	1,1	1,1	34,7	1,1	8,4	29,5
Stavebníctvo	2,3	2,3	0,8	0	9,4	1,6	8,6	75,0
Obchod	3,4	4,9	0	0	10,2	1,0	3,4	77,2
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	0	1,7	0	0	1,7	0	3,4	93,2
doprava/pošta/telekomunikácie	5,3	2,6	7,9	0	7,9	5,3	7,9	63,2
Peňažníctvo	0	0	0	0	5,9	11,8	11,8	70,6
obchodné služby	3,8	3,4	2,9	0	8,4	0	6,3	75,2
Iné	3,1	0	0	0	15,5	0	6,2	75,3
Kraj sídla podniku								
Bratislavský	2,9	4,1	2,9	0	12,4	1,2	10,0	66,5
Trnavský	2,8	3,8	0,9	0	12,3	1,9	8,5	69,8
Trenčiansky	8,2	4,1	1,0	0	10,2	1,0	9,2	66,3
Nitriansky	5,7	1,9	0	0	13,3	1,9	3,8	73,3
Žilinský	4,3	5,4	2,2	0	15,2	2,2	0	70,7
Banskobystrický	1,0	1,0	0	1,0	11,9	1,0	2,0	82,2
Prešovský	3,2	3,2	1,1	0	19,4	0	8,6	64,5
Košický	8,1	3,4	1,3	0	5,4	0	3,4	78,5
Celoslovenský priemer	4,6	3,4	1,3	0,1	12,0	1,1	5,9	71,6

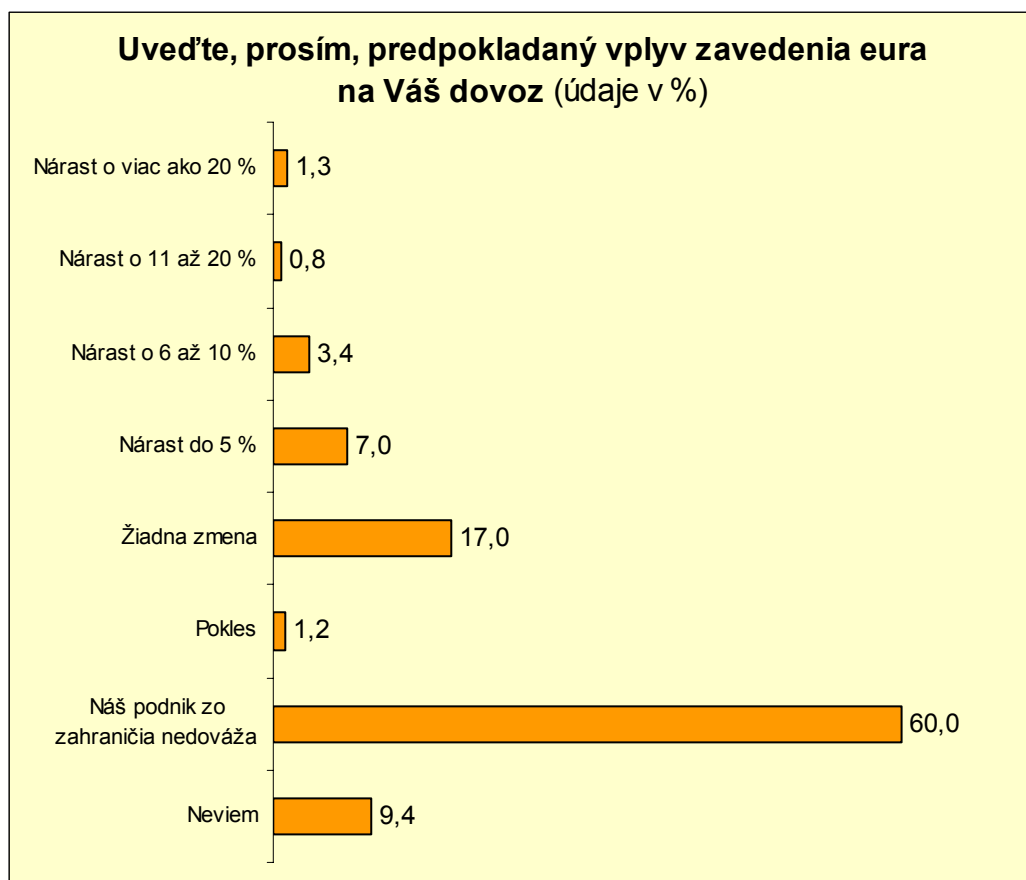
Legenda k tabuľke:

- 01 – Nárast do 5 %
- 02 – Nárast o 6 až 10 %
- 03 – Nárast o 11 až 20 %
- 04 – Nárast o viac ako 20 %
- 05 – Žiadna zmena
- 06 – Pokles
- 07 – Nevie
- 08 – Náš podnik do zahraničia nevyváža

XIX. PREDPOKLADANÝ VPLYV ZAVEDENIA EURA NA DOVOZ FIRIEM

Ako sa prejaví zavedenie eura na dovoze malých a stredných podnikov patrilo medzi ďalšie témy, ktorým sa venoval realizovaný prieskum. **Z výsledkov vyplýva, že súhrnne približne osmina predstaviteľov oslovených firiem predpokladá nárast dovozu a šestina nepredpokladá žiadnu zmenu. Jeden zo stovky opýtaných očakáva pokles dovozu a tri pätiny podnikateľov uviedli, že ich firma zo zahraničia nedováža.** Všetky odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 19

Predpoklad **nárastu dovozu o 5 %** po vstupe do eurozóny uviedli vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, predstavitelia firiem s počtom zamestnancov od 50 do 249 (17,1%), s objemom vývozu do 10 % (27,7%) a od 11 do 30% z celkových tržieb (18,4%), z akciových spoločností (19,6%), s obrátom od 10 mil. do 50 mil. Sk (13,6%) a viac ako 100 mil. Sk (17,6%).

Žiadnu zmenu v úrovni dovozu po zavedení eura na Slovensku predikujú hlavne predstavitelia stredných firiem s počtom od 50 do 249 zamestnancov (36,8%), s hlavnou podnikateľskou činnosťou v priemyselnej výrobe (40,0%) a „inej“ podnikateľskej činnosti (27,8%), s objemom vývozu do 10 % (42,2%), od 11 do 30 % (28,6%) , od 31 do 50%

(40,0%), od 51 do 70 % (36,4%) a viac ako 71% z celkových tržieb (65,4%), z akciových spoločností (35,3%), ako aj podnikov s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (30,0%), od 50 do 100 mil. Sk (45,2%) a viac ako 100 mil. Sk (43,1%).

Zo zahraničia nedovážajú vo vyššej miere, ako je priemer za celé Slovensko, podniky s počtom zamestnancov od 0 do 9 (69%), v hotelierstve a reštauračných službách (76,3%ä, peňažníctve (70,6%), zo sídlom v Košickom kraji (71,8%), živnostníci (75,4%), s ročným obratom do 100 tisíc Sk (78,4%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (84,1%), od 250 tisíc Sk do 500 tisíc Sk (77,9%).

Uved'te, prosím, predpokladaný vplyv zavedenia eura na Váš dovoz. (údaje v %)								
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:							
	01	02	03	04	05	06	07	08
0 – 9	4,5	2,2	0,5	1,1	12,9	1,2	8,7	69,0
10 – 49	11,4	3,1	1,0	2,1	24,9	0,5	12,4	44,6
50 – 249	17,1	9,2	2,6	1,3	36,8	2,6	7,9	22,4
Právna forma podniku								
Živnostník	3,5	2,2	0,3	1,1	10,0	0,8	6,8	75,4
Spoločnosť s ručením obmedzeným	8,5	3,0	1,3	1,7	20,9	1,3	12,1	51,3
Akciová spoločnosť	19,6	9,8	0	0	35,3	2,0	5,9	27,5
Družstvo	12,5	0	0	0	12,5	0	0	75,0
Iná právna forma	0	0	0	0	35,7	0	7,1	57,1
Druh činnosti								
poľnohosp. a potravinárska výroba	8,8	5,9	0	0	8,8	8,8	0	67,6
priemyselná výroba	10,5	6,3	1,1	3,2	40,0	1,1	7,4	30,5
Stavebníctvo	9,4	2,3	0,8	0	7,8	0	11,7	68,0
Obchod	9,2	3,4	0	1,0	17,0	0,5	15,0	53,9
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	3,4	1,7	1,7	0	6,8	1,7	8,5	76,3
doprava/pošta/telekomunikácie	5,3	7,9	0	0	13,2	5,3	2,6	65,8
Peňažníctvo	0	0	0	5,9	5,9	11,8	5,9	70,6
obchodné služby	5,0	1,7	1,7	2,1	15,1	0	6,7	67,6
Iné	4,1	1,0	0	1,0	27,8	0	10,3	55,7
Kraj sídla podniku								
Bratislavský	7,1	3,5	1,8	3,5	17,1	2,9	12,9	51,2
Trnavský	5,7	2,8	0,9	0	19,8	0,9	10,4	59,4
Trenčiansky	7,1	3,1	0	2,0	20,4	1,0	10,2	56,1
Nitriansky	10,5	1,0	0	1,0	22,9	0	7,6	57,1
Žilinský	7,6	4,3	3,3	0	12,0	1,1	5,4	66,3
Banskobystrický	3,0	2,0	0	2,0	24,8	1,0	6,9	60,4
Prešovský	6,5	4,3	0	0	18,3	2,2	10,8	58,1
Košický	8,1	2,7	0	0,7	8,1	0	8,7	71,8
Celoslovenský priemer	7,0	3,0	0,8	1,3	17,4	1,2	9,4	60,0

Legenda k tabuľke:

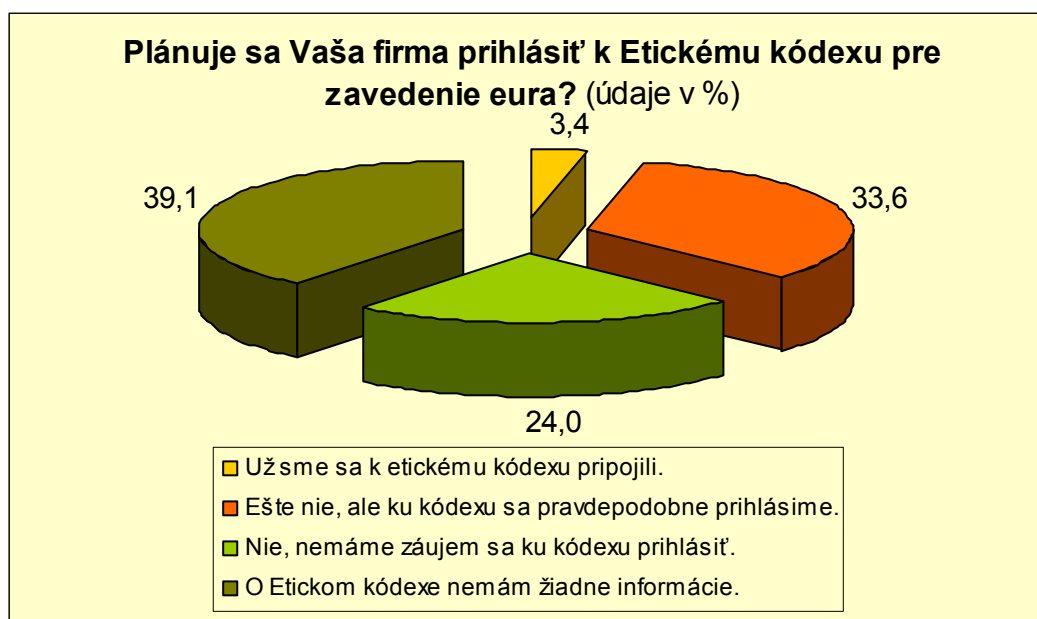
01 – Nárast do 5 %

- 02 – Nárast o 6 až 10 %
- 03 – Nárast o 11 až 20 %
- 04 – Nárast o viac ako 20 %
- 05 – Žiadna zmena
- 06 – Pokles
- 07 – Neviem
- 08 – Náš podnik zo zahraničia nedováža

XX. ZÁUJEM O PRIPOJENIE SA K ETICKÉMU KÓDEXU PRE ZAVEDENIE EURA

Najväčšie obavy slovenskej verejnosti z prijatia eura súvisia s neodôvodneným zvyšovaním cien tovarov a služieb zo strany podnikateľských subjektov. Jedným z dôvodom iniciovania Etického kódexu pre zavedenie eura bolo práve minimalizovať špekulatívne zdražovanie. Podľa aktuálneho prieskumu tri zo stovky oslovených podnikateľských subjektov sa už k Etickému kódexu pripojili a ďalšia tretina tak plánuje v budúcnosti urobiť. Najväčšia časť opýtaných, takmer dve pätiny nemajú o Etickom kódexe informácie. Všetky odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 20

K Etickému kódexu sa už pripojili vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, stredné podniky zamestnávajúce od 50 do 249 pracovníkov (7,9%), podnikajúce v peňažníctve (11,8%) a firmy s podielom vývozu od 11 do 30% z celkových tržieb (12,2%).

K Etickému kódexu pre zavedenie eura sa častejšie uvažujú pripojiť v podnikoch s počtom zamestnancov od 10 do 49 (44,6%) a od 50 do 249 (42,1%), z hľadiska územnosprávneho členenia podniky so sídlom v Trnavskom kraji (42,5%), ďalej podniky s podielom vývozu do 10 % (43,4%), od 11 do 30% (44,9%), od 31 do 50% (55,0%), akciové spoločnosti (47,1%) a podniky s ročným obrátom od 2 mil. do 5. mil. Sk (45,4%), od 10. mil. Sk do 50 mil. Sk (42,9%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (51,6%) a viac ako 100 mil. Sk (45,1%).

K Etickému kódexu sa neplánujú prihlásiť predovšetkým podnikateľské subjekty podnikajúce v doprave, poštách a telekomunikáciách (36,8%), peňažníctve (52,9%), a v podnikoch s podielom vývozu od 51 do 70 % z celkového objemu tržieb (45,5%).

Plánuje sa Vaša firma prihlásiť k Etickému kódexu pre zavedenie eura, ktorý vyzdvihuje čestnosť, transparentnosť a etické správanie podnikateľských subjektov pri zavádzaní eura? (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	2,8	29,2	26,6	41,4
10 – 49	3,6	44,6	16,1	35,8
50 – 249	7,9	42,1	22,4	27,6
Právna forma podniku				
Živnostník	1,9	23,7	28,9	45,5
Spoločnosť s ručením obmedzeným	4,7	39,5	20,9	34,8
Akciová spoločnosť	3,9	47,1	19,6	29,4
Družstvo	0	37,5	50,0	12,5
Iná právna forma	0	35,7	0	64,3
Druh činnosti				
poľnohosp. a potravinárska výroba	2,9	29,4	17,6	50,0
priemyselná výroba	1,1	37,9	31,6	29,5
Stavebníctvo	2,3	36,7	17,2	43,8
Obchod	4,4	39,5	14,1	42,0
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	5,3	38,6	17,5	38,6
doprava/pošta/telekomunikácie	0	18,4	36,8	44,7
Peňažníctvo	11,8	23,5	52,9	11,8
obchodné služby	3,0	30,5	29,7	36,9
Iné	5,2	25,8	28,9	40,2
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	1,2	38,2	30,9	29,7
Trnavský	4,7	42,5	17,9	34,9
Trenčiansky	3,1	26,5	25,5	44,9
Nitriansky	1,9	32,4	22,9	42,9
Žilinský	7,6	20,7	30,4	41,3
Banskobystrický	5,0	35,6	20,8	38,6
Prešovský	0	38,7	17,2	44,1
Košický	4,7	30,9	22,8	41,6
Celoslovenský priemer	3,4	33,6	24,0	39,1

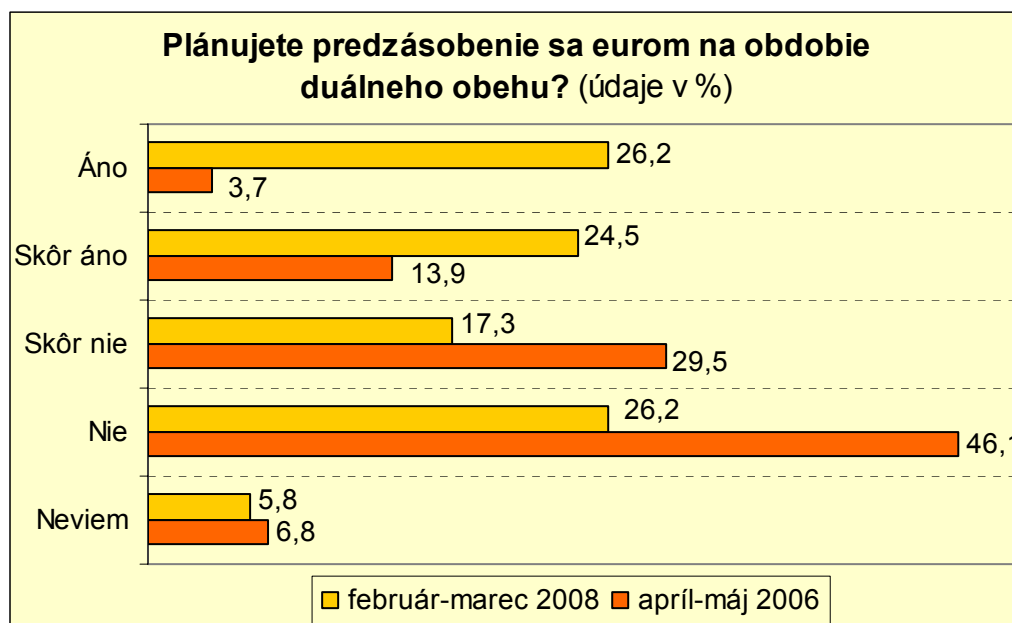
Legenda k tabuľke:

- 01 – Už sme sa k etickému kódexu pripojili.
- 02 – Ešte nie, ale ku kódexu sa pravdepodobne prihlásime.
- 03 – Nie, nemáme záujem sa ku kódexu prihlásiť.
- 04 – O Etickom kódexe nemám žiadne informácie.

XXI. ZÁUJEM FIRIEM O PREDZÁSOBENIE SA EUROM

Prípravu podnikov na obdobie duálneho obehu mapovala ďalšia časť prieskumu. Povinnosťou podnikateľských subjektov počas tohto prechodného obdobia bude vydávať zákazníkom výlučne euro, bez ohľadu na to, ktorou menou bude zákazník platiť. Príprava na prijatie eura preto nevyhnutne predpokladá vyriešenie problému so zabezpečením hotovosti v mene euro. **Predzásobenie sa eurom na obdobie duálneho obehu plánuje súhrnne približne polovica podnikateľských subjektov, naopak záujem o predzásobenie nemajú súhrnne viac ako dve pätiny oslovených firiem.** Porovnaním aktuálnych výsledkov z prieskumom Štatistického úradu spred dvoch rokov je vidieť výrazný posun vo vnímaní potreby predzásobenia sa eurom v čase duálneho obehu. Zatiaľ čo pred dvoma rokmi o predzásobení uvažovala súhrnne necelá pätina firiem, v súčasnosti je to už viac ako polovica. Odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 21

Áno v otázke predzásobenia sa eurom na obdobie duálneho obehu deklarovali častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, predstavitelia firiem zamestnávajúcich od 50 do 249 pracovníkov (36,8%), podnikajúce v priemyselnej výrobe (35,1%), obchode (38,8%), hotelierstve a reštauračných službách (54,2%), akciové spoločnosti (39,2%), ako aj firmy s obrátom od 2 mil. do 5 mil. Sk (33,3%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (51,6%) a nad 100 mil. Sk (41,2%).

Skôr áno predzásobeniu eurom povedali častejšie, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia firiem podnikajúcich v poľnohospodárstve a potravinárskej výrobe (35,3%), doprave, poštách a telekomunikáciách (39,5%), s podielom vývozu od 31 do 50 % (36,8%) a od 51 do 70 % z celkové objemu tržieb (36,4%) a s ročným obrátom od 5 mil. do 10 mil. Sk (32,5%).

O predzásobení eurom skôr neuvažujú zástupcovia podnikateľských subjektov venujúcich sa obchodným službám (23,1%) a „inej“ podnikateľskej činnosti (23,7%) a podniky sídlia v Košickom kraji (23,5%)

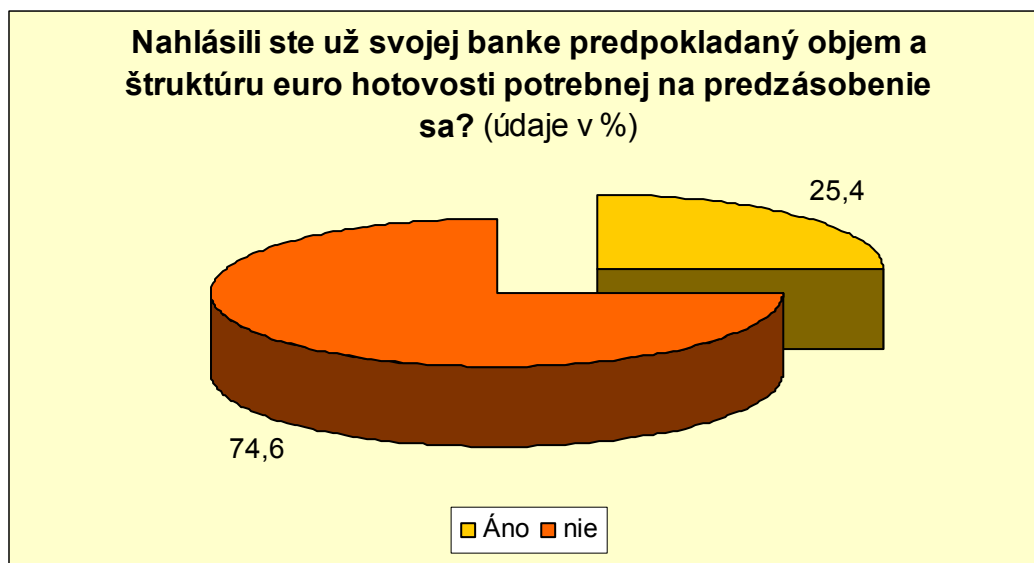
O predzásobení eurom rozhodne neuvažujú predstavitelia firiem podnikajúcich v peňažníctve (52,9%) a obchodných službách (34,5%), so sídlom opäť v Košickom kraji (34,2%), s ročným obrátom do 100 tisíc Sk (43,1%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (54,0%) od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (41,2%).

Plánujete predzásobenie sa eurom na obdobie duálneho obehu? (údaje v %):					
	Odpovede:				
Počet zamestnancov v podniku	Áno	Skôr áno	Skôr nie	Nie	Neviem
0 – 9	23,1	22,3	19,2	30,1	5,3
10 – 49	32,3	32,8	11,5	16,1	7,3
50 – 249	36,8	22,4	15,8	18,4	6,6
Právna forma podniku					
Živnostník	23,0	23,0	17,8	29,7	6,5
Spoločnosť s ručením obmedzeným	27,5	26,0	17,9	22,8	5,8
Akciová spoločnosť	39,2	29,4	5,9	23,5	2,0
Družstvo	12,5	0	50,0	37,5	0
Iná právna forma	21,4	14,3	7,1	50,0	7,1
Druh činnosti					
poľnohosp. a potravinárska výroba	32,4	35,3	8,8	20,6	2,9
priemyselná výroba	35,1	22,3	17,0	24,5	1,1
Stavebníctvo	17,2	25,0	22,7	32,0	3,1
Obchod	38,8	26,7	9,2	16,0	9,2
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	54,2	22,0	10,2	10,2	3,4
doprava/pošta/telekomunikácie	23,7	39,5	13,2	18,4	5,3
Peňažníctvo	11,8	23,5	11,8	52,9	0
obchodné služby	16,8	18,5	23,1	34,5	7,1
Iné	8,2	28,9	23,7	32,0	7,2
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	25,3	18,2	17,6	30,0	8,8
Trnavský	25,5	28,3	15,1	23,6	7,5
Trenčiansky	38,8	24,5	8,2	25,5	3,1
Nitriansky	31,4	30,5	15,2	17,1	5,7
Žilinský	30,8	26,4	19,8	17,6	5,5
Banskobystrický	26,7	25,7	14,9	27,7	5,0
Prešovský	20,4	26,9	21,5	26,9	4,3
Košický	16,1	21,5	23,5	34,2	4,7
Celoslovenský priemer	26,2	24,5	17,3	26,2	5,8

XXII. NAHLÁSENIE ZÁUJMU O PREDZÁSOBENIE SA EUROM SVOJEJ BANKE

U podnikateľov, ktorí deklarovali záujem predzásobiť sa eurom na obdobie duálneho obehu, prieskum následne zisťoval, či už svojej banke nahlásili predpokladaný objem a štruktúru euro hotovosti. Podľa výsledkov takto urobila **štvrtina záujemcov o predzásobenie sa**. V grafickej podobe tieto výsledky prináša ďalší graf.

Graf č. 22

Zámer predzásobiť sa na obdobie duálneho obehu už svojej komerčnej banke nahlásili vo vyššej miere, ako je priemer za celé Slovensko, v podnikoch zamestnávajúcich od 10 do 49 (34,1%) a od 50 do 249 pracovníkov (60,9%), podnikajúcich v odvetví priemyselnej výroby (45,2%), hotelierstva a reštauračných služieb (39,1%), s vývozom do 10 % (34,6%), od 11 do 30 % (45,7%), viac ako 71% z celkového objemu tržieb (80%), akciové spoločnosti (54,1%) a s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (34,8%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (48,0%) a nad 100 mil. Sk.(63,6%).

Svojej banke zámer predzásobiť sa na obdobie duálneho obehu ešte **neohlásili** najmä vo firmách s 0 až 9 zamestnancami (82,5%), venujúcich sa doprave, poštám a telekomunikáciám (92,6%), peňažníctvu (80,0%), obchodným službám (82,2%) a „inej“ podnikateľskej činnosti (82,9%), s objemom vývozu od 51 do 70 % z celkových ročných tržieb (87,5%), živnostníci (85,4%), ako aj firmy s obratom do 100 tisíc Sk (94,1%), od 100 tisíc do 250 tisíc Sk (92,9%), od 250 tisíc do 500 tisíc Sk (87,2%), od 500 tisíc do 1 mil. Sk (89,3%) a od 1 mil. do 2 mil. Sk (89,3%).

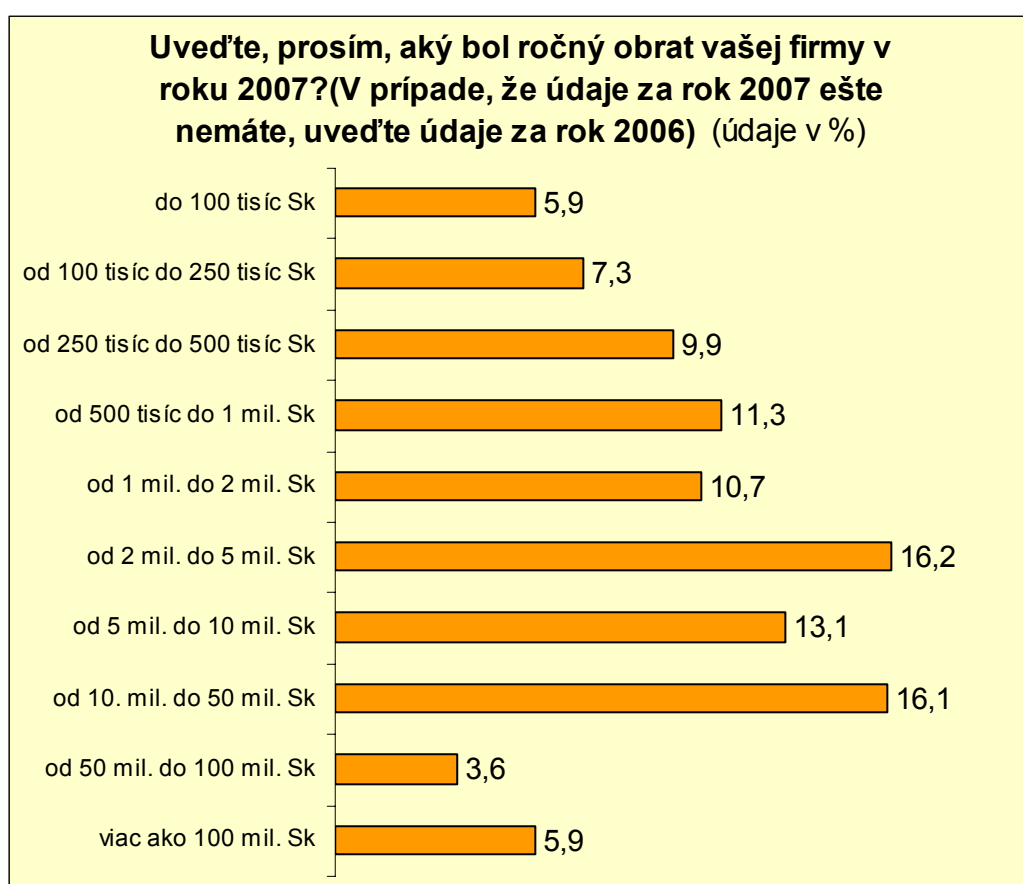
Nahlásili ste už svojej banke predpokladaný objem a štruktúru euro hotovosti potrebnej na predzásobenie sa? (údaje v %)		
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:	
	áno	nie
0 – 9	17,5	82,5
10 – 49	34,1	65,9
50 – 249	60,9	39,1
Právna forma podniku		
Živnostník	14,6	85,4
Spoločnosť s ručením obmedzeným	28,8	71,2
Akciová spoločnosť	54,1	45,9
Družstvo	50,0	50,0
Iná právna forma	40,0	60,0
Druh činnosti		
poľnohosp. a potravinárska výroba	23,1	76,9
priemyselná výroba	45,2	54,8
Stavebníctvo	20,6	79,4
Obchod	26,5	73,5
hotely/reštaurácie/pohostinstvo	39,1	60,9
doprava/pošta/telekomunikácie	7,4	92,6
Peňažníctvo	20,0	80,0
obchodné služby	17,8	82,2
Iné	17,1	82,9
Kraj sídla podniku		
Bratislavský	26,8	73,2
Trnavský	25,9	74,1
Trenčiansky	32,3	67,7
Nitriansky	26,9	73,1
Žilinský	25,0	75,0
Banskobystrický	19,6	80,4
Prešovský	25,5	74,5
Košický	20,3	79,7
Celoslovenský priemer	25,4	74,6

XXIII. VYBRANÉ EKONOMICKÉ UKAZOVATELE SKÚMANÝCH MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

XXIII.1. VÝŠKA ROČNÉHO OBRATU SKÚMANÝCH FIRIEM

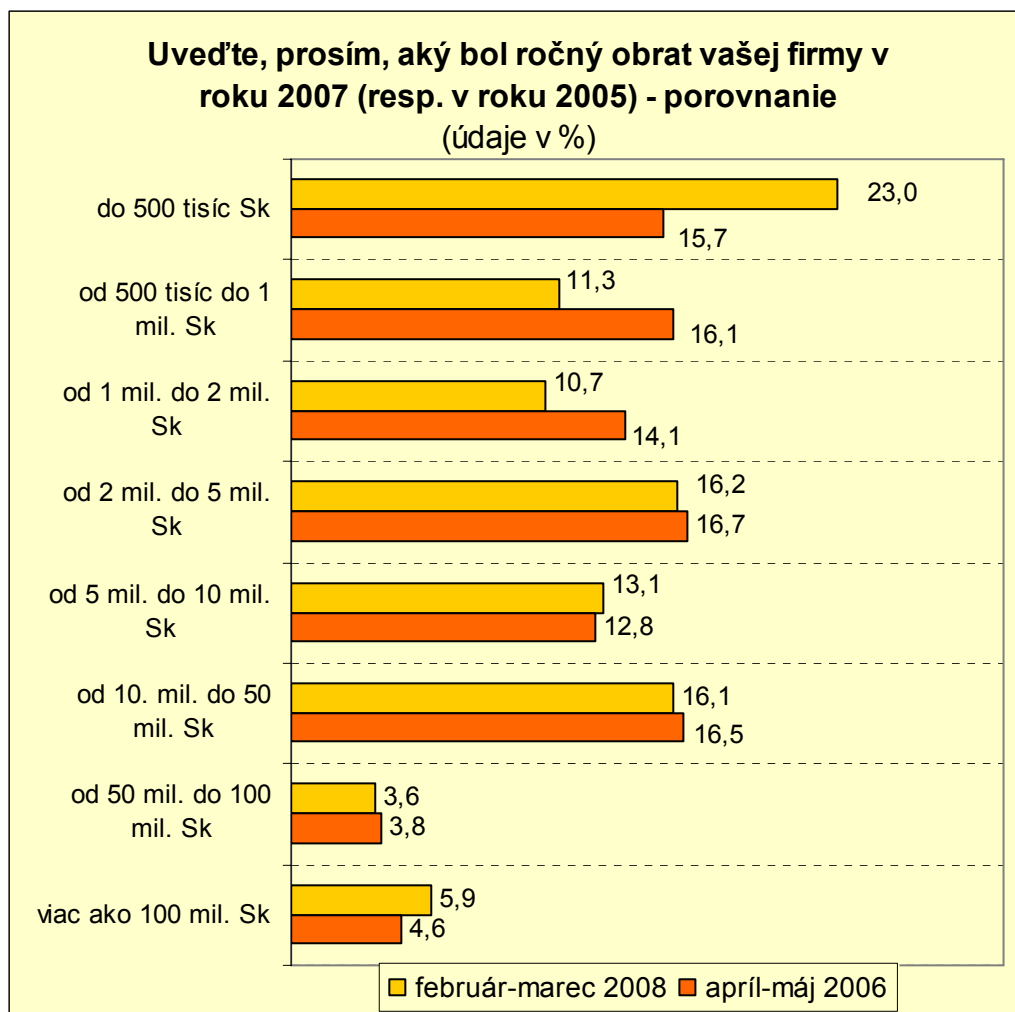
Najčastejšie uvádzaný obrat v roku 2007 u skúmaných firiem bol v pásme od 2 mil. do 5 mil. Sk a od 10 mil. do 50 mil. Sk. V oboch prípadoch túto sumu uviedla šestina zástupcov podnikateľských subjektov. Všetky odpovede prináša ďalší graf.

Graf č. 23. 1.

Kvôli možnosti porovnania štruktúry obratu skúmaných firiem v aktuálnom prieskume a prieskume realizovanom pred dvoma rokmi Štatistickým úradom SR sme v nasledujúcom grafe uviedli rekategorizované jednotlivé výšky obrátov. Ako vidieť na nasledujúcom grafe, najväčšie rozdiely v obratoch firiem boli zistené pri dvoch najnižších pásmach, keď ročný obrat do 500 tisíc Sk deklarovalo o približne 7 percentuálnych bodov viac firiem v prieskume uskutočnenom v roku 2008 a v pásme od 500 tisíc do 1 mil. Sk bolo zastúpených v aktuálnom prieskume približne o 5 percentuálnych bodov menej firiem, ako v podobnom prieskume z jari 2006. Kompletné výsledky prináša ďalší graf.

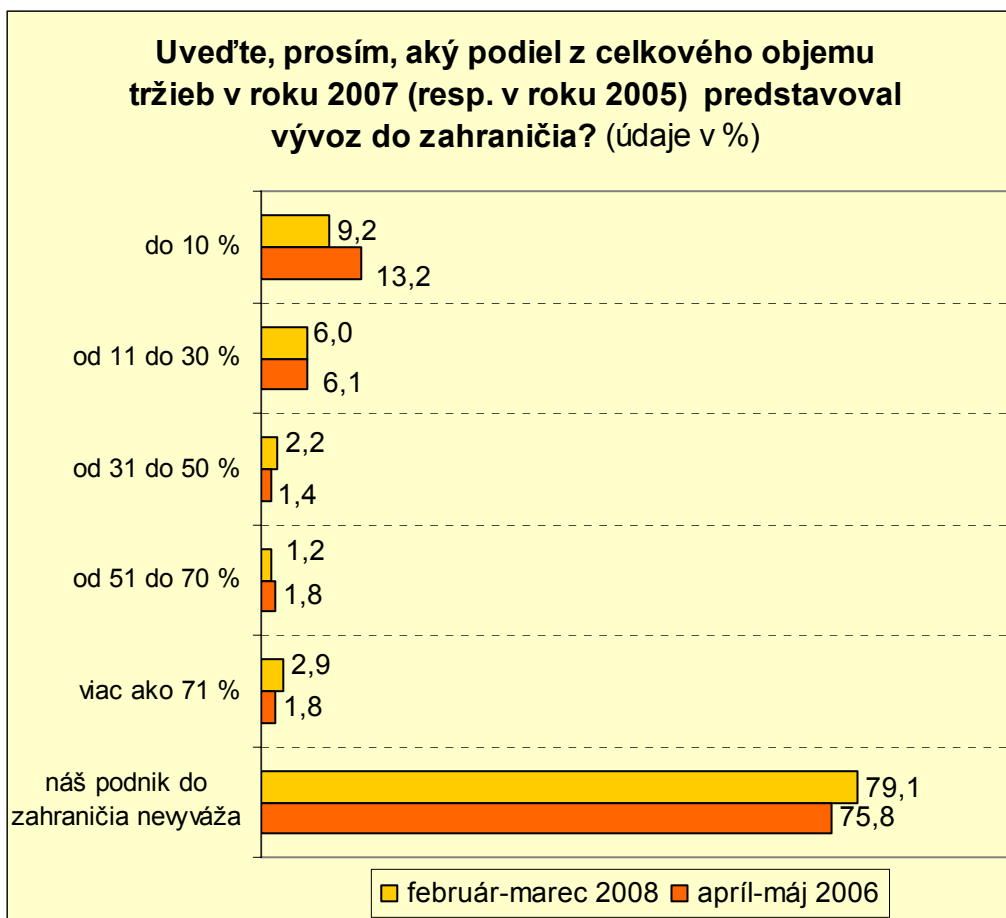
Graf č. 23. 2.

XXIII.2. PODIEL VÝVOZU NA CELKOVOM OBJEME TRŽIEB SKÚMANÝCH FIRIEM

Spomedzi oslovených malých a stredných podnikov najväčšia časť – **takmer štyri pätiny – nevyvážajú do zahraničia. U necelej desatiny oslovených** firiem tvorí vývoz **do 10 %** z celkového objemu tržieb a u približne každej dvadsiatej firmy 11 až 30 % z celkového objemu tržieb. Graf je doplnený o výsledky prieskumu z roku 2006. Z porovnania výsledkov nie je zreteľný výraznejší rozdiel v štruktúre vývozu s výnimkou firiem s podielom vývozu do 10% z celkových tržieb, ktorý je v aktuálnom prieskume o 4 percentuálne body nižší, ako v prieskume z jari 2006. Viac prináša graf na nasledujúcej strane.

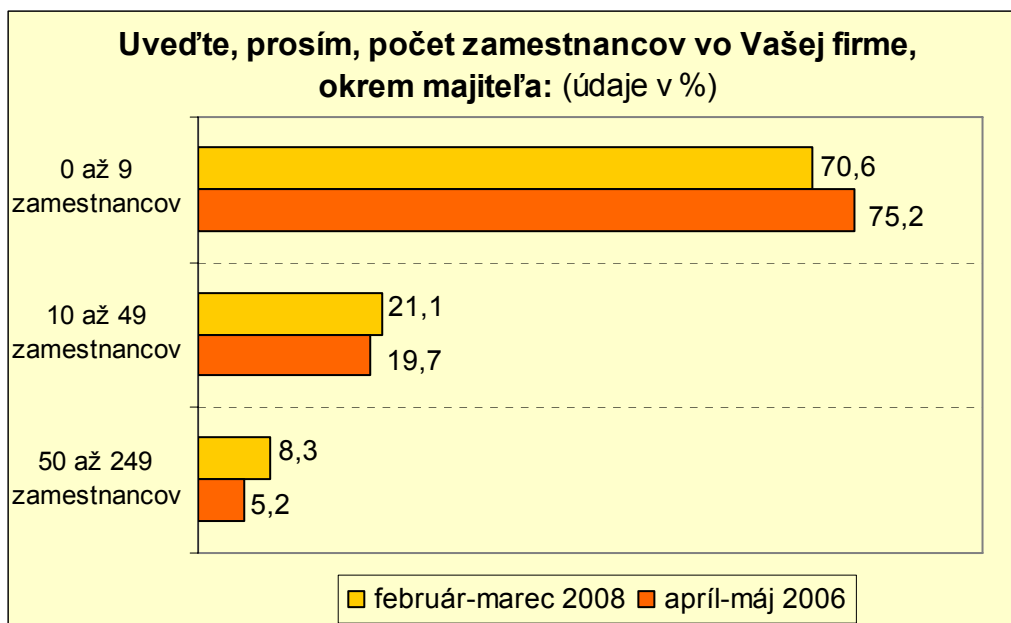
Graf č. 23. 3.

XXIII.3. POČET ZAMESTNANCOV SKÚMANÝCH FIRIEM

Približne sedem z desiatich oslovených firiem zamestnáva do 9 pracovníkov, vo viac **ako pätine firiem**, ktoré sa zúčastnili prieskumu, pracuje od 10 do 49 pracovníkov. Medzi stredné podniky poskytujúce prácu **50 až 249 pracovníkom** možno zaradiť **približne každý dvanásť oslovený podnikateľský subjekt**. Z grafu č. 23.4. na nasledujúcej strane, v ktorom sú uvedené aj údaje za prieskum z roku 2006, vidieť o približne 5 percentuálnych bodov nižší podiel najmenších firiem s počtom zamestnancov od 0 do 9 v aktuálnom prieskume.

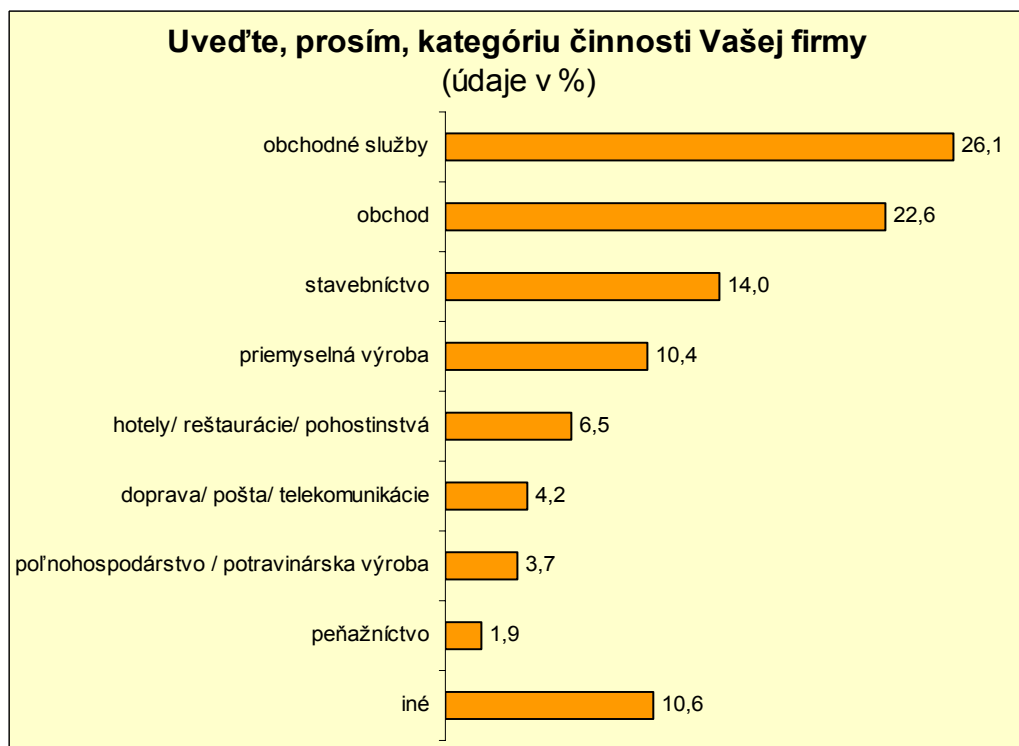
Graf č. 23.4.

XXIII.4. KATEGÓRIE ČINNOSTI SKÚMANÝCH FIRIEM

Z hľadiska typu činnosti, ktoré vykonávajú oslovené podnikateľské subjekty sa **viac ako štvrtina venuje obchodným službám, necelá štvrtina obchodu a približne každý siedmy subjekt podniká v oblasti stavebníctva**. Všetky kategórie činnosti prináša ďalší graf.

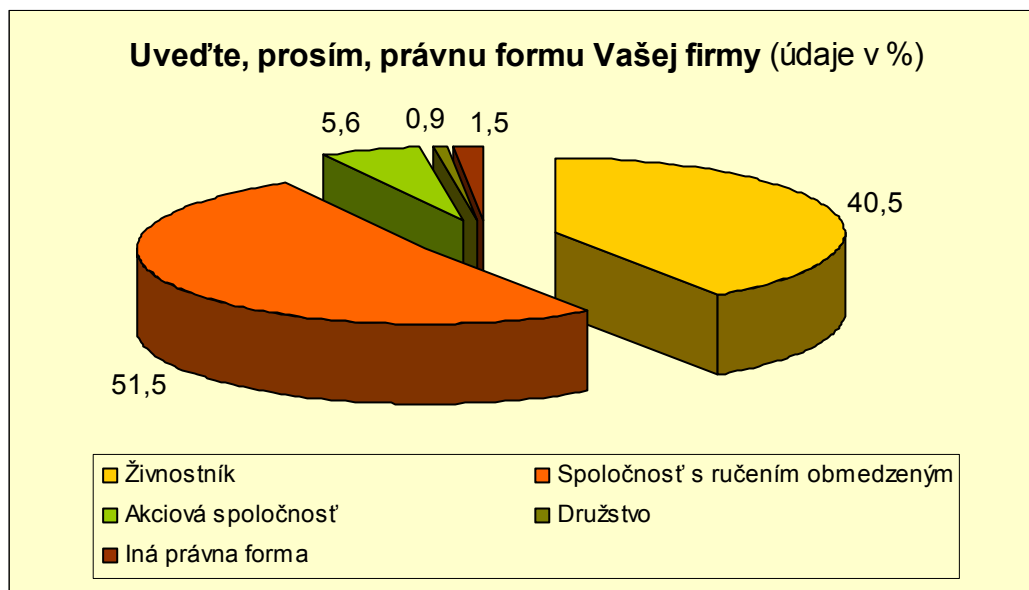
Graf č. 23.5.

XXIII.5. PRÁVNÁ FORMA SKÚMANÝCH FIRIEM

Najrozšírenejšou právnou formou oslovených malých a stredných firiem bola **spoločnosť s ručením obmedzeným**. Uviedla ju **viac ako polovica účastníkov prieskumu** a prostredníctvom **živnosti** svoju činnosť vykonávajú **dve pätiny oslovených firiem**. **Približne každý dvadsiaty podnik** v predkladanom prieskume je **akciovou spoločnosťou**. Viac v ďalšom grafe.

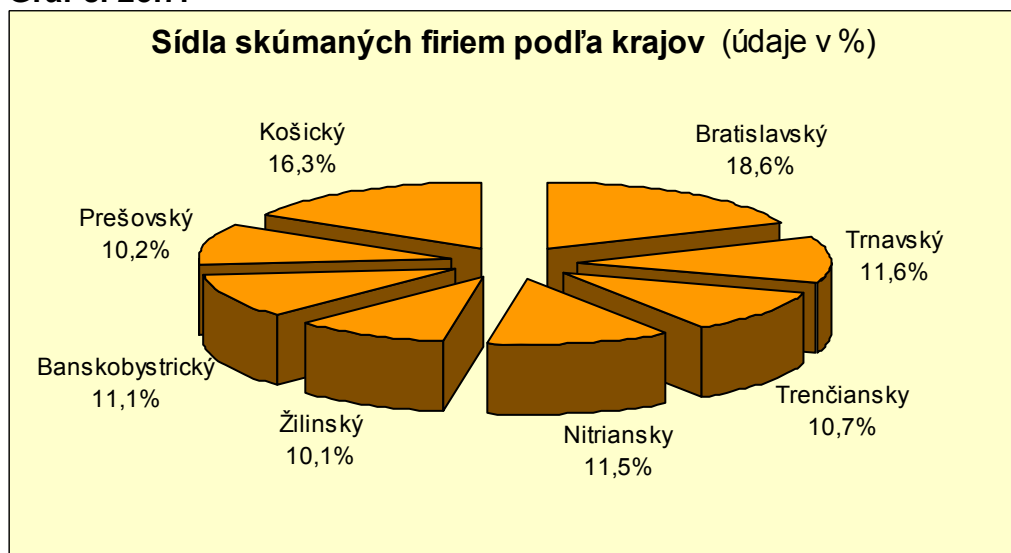
Graf č. 23.6.

XXIII.6. SÍDLO FIRIEM PODĽA KRAJOV

Najvyšší podiel z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska mali firmy zo sídlom v **Bratislavskom kraji**, ktoré **tvorili necelú pätinu oslovených firiem**. V žiadnom kraji nebol podiel firiem zúčastnených v predkladanom prieskume pod 10 %. Rozloženie firiem podľa sídiel prináša nasledujúci graf.

Graf č. 23.7.

XXIV. METODIKA VÝSKUMU

Terénnu fázu výskumu uskutočnili v dňoch od 23. februára do 5. marca 2008 školení externí spolupracovníci Agentúry sociálnych analýz „ASA“ s.r.o. – anketári, technikou štandardizovaného rozhovoru.

Z databázového súboru malých a stredných podnikov, ktoré poskytla Sekcia metodiky a informatiky ŠÚ SR boli vybrané aktívne podniky v bežnom mesiaci a tie tvorili základný súbor malých a stredných podnikateľov zapísaných do Obchodného registra.

Výberový súbor bol utvorený stratifikovaným náhodným výberom z databázového súboru malých a stredných podnikateľov. Ako charakteristiky základného súboru boli vybrané dva znaky:

a) rozdelenie podnikov podľa počtu zamestnancov na:

- ☐ 01 = malé, s počtom zamestnancov od 0 do 9 (**J**) a od 10 do 49 zamestnancov (**M**)
- ☐ 02 = stredné, s počtom zamestnancov od 50 do 249 (**S**)

b) rozdelenie podnikov podľa hlavného druhu činnosti zapísaného do Obchodného registra, pričom kategorizácia hlavných činností bola stanovená: 01 = poľnohospodárstvo/potravinárska výroba, 02 = priemyselná výroba, 03 = stavebníctvo, 04 = obchod, 05 = hotely/reštaurácie/pohostinstvá, 06 = doprava/pošta/telekomunikácie, 07 = peňažníctvo, 08 = obchodné služby a 09 = iný druh činnosti. Na generovanie výberového súboru sa použila metóda optimálneho proporcionálneho stratifikovaného náhodného výberu.

Anketári obdržali zoznam podnikov, v ktorých mali realizovať rozhovory. Zoznam podnikov obsahoval dvoj - až trojnásobný počet adries podnikov, aby okrem určených podnikov mali k dispozícii aj náhradné adresy.

Po zhodnotení úrovne terénnych prác a kontrole jednotlivých dotazníkov bolo na spracovanie odovzdaných 914 dotazníkov, čo predstavuje 91,4 %-nú návratnosť z plánovaného rozsahu výberovej vzorky n=1000.

Základné faktory, ktoré ovplyvnili návratnosť dotazníkov:

- ☐ vyššie finančné ohodnotenie anketárov za realizovaný rozhovor so zástupcami malých a stredných podnikov
- ☐ dodatočné preposielanie výskumnej úlohy novým anketárom v prípadoch, keď pôvodný anketár nemohol pracovať na projekte

Vzhľadom na určitý stupeň nepresnosti a neaktuálnosti údajov v databázovom súbore malých a stredných podnikateľov nie je možné presne stanoviť parametre základného súboru pre znaky kraj, rozdelenie podnikov podľa počtu zamestnancov a rozdelenie

podnikov podľa hlavného druhu činnosti zapísaného do Obchodného registra. Z uvedených dôvodov sa nedá vykonať korektná analýza reprezentatívnosti výberového súboru.

XXV. ZHRNUTIE

- ❑ Takmer polovica oslovených uviedla, že zavedenie eura je okolnosť bez podstatného vplyvu na firmu a tretina predstaviteľov malých stredných firiem vníma euro najmä cez optiku záťaže, ktorú prijatie eura prinesie pričom vzniknuté náklady nie sú kompenzované adekvátnymi prínosmi. Súhrnne necelá pätina oslovených vidí v prijatí eura výhodu, pretože prínosy prevyšujú jednorazové náklady, resp. zavedenie eura považujú za príležitosť, ktorú je možné využiť na rýchlejší rozvoj firmy.
- ❑ Pätina oslovených vníma úroveň informovanosti o zavedení eura ako dostatočnú a tretina ju označila ako skôr dostatočnú. Necelé dve pätiny predstaviteľov malých a stredných podnikov ju naopak považujú za skôr nedostatočnú. Z porovnania výsledkov aktuálneho prieskumu a prieskumu realizovaného v roku 2006, možno konštatovať mierny posun názorov k vyššej spokojnosti predstaviteľov malých a stredných podnikov s celkovou úrovňou informovanosti o zavedení eura.
- ❑ Viac ako dve tretiny opýtaných uviedlo, že čerpajú informácie o zavedení eura najmä z dennej tlače a takmer trom pätinám na zisťovanie informácií o danej problematike slúži internet.
- ❑ Viac ako štvrtina podnikateľov za jeden zo zdrojov informovania využíva oficiálnu stránku pre zavádzanie eura www.euromena.sk. Jej znalosť bez využívania jej obsahu potvrdila ešte ďalšia tretina podnikateľov.
- ❑ Viac ako tri pätiny predstaviteľov firiem by privítali možnosť čerpania informácií o zavedení eura z jednoduchých a prehľadných informačných materiálov. Záujem o detailné príručky zaoberajúce sa podrobne všetkými aspektmi prípravy podniku na prechod na euro deklarovala viac ako štvrtina oslovených.
- ❑ Rozhodnutie vedenia firiem začať prípravu na zavedenie eura uviedli viac ako tri pätiny podnikateľov. Spracovaný krízový scenár pre riešenie neočakávaných problémov alebo vykonanie všetkých identifikovaných opatrení uviedli iba traja zo stovky oslovených podnikateľov.
- ❑ Takmer tri pätiny malých a stredných podnikov plánuje všetky možné ťažkosti v súvislosti s prechodom na euro vo svojej firme vyriešiť svojpomocne, iba vlastnými kapacitami a tretina rozhodnutie v tejto veci necháva na neskoršie obdobie.
- ❑ Plán obsahujúci jednotlivé kroky potrebné na prechod na euro mala spracovaná približne šestina firiem. Viac ako pätina plánovala takýto plán pripraviť do konca prvého polroka 2008, približne šestina odkladá jeho spracovanie o tri mesiace neskôr, teda do konca tretieho štvrťroku 2008. Desatina ho chce mať spracovaný do konca tohto kalendárneho roka. Pre takmer dve pätiny takýto plán nie je potrebný.

- ❑ Necelá štvrtina malých a stredných firiem už v súčasnosti má určeného pracovníka, ktorý zabezpečuje prípravy na zavedenie eura a viac ako pätina firiem takého pracovníka plánuje ustanoviť.
- ❑ Najväčšia časť oslovených - viac ako polovica - isté problémy očakáva v oblasti účtovných a riadiacich informačných systémov. Približne dve pätiny firiem sa obávajú problémov pri práci s hotovosťou počas súbežného používania eura a koruny a vyše štvrtina respondentov má starosti so zabezpečením zobrazovania dvojitych cien na účtovných dokladoch.
- ❑ Viac ako polovica firiem podľa vyjadrení ich predstaviteľov pracuje so štandardným účtovným softvérom a ďalšia takmer štvrtina má štandardný účtovný softvér modifikovaný pre potreby firmy. Každá dvanásť firma pracuje so špecializovaným softvérom vyrobeným na objednávku.
- ❑ V takmer štvrtine firiem si vedie účtovníctvo podnikateľ sám, viac ako tretina malých a stredných firiem má vlastného účtovníka a približne dve pätiny firiem si najímajú externého účtovníka.
- ❑ Štvrtina malých a stredných firiem má už aktualizovaný účtovný systém, necelá polovica už má dohodnutú jeho aktualizáciu a necelá tretina ešte v tejto veci dodávateľa účtovného systému nekontaktovala.
- ❑ Osmína oslovených predstaviteľov firiem uviedla, že ich registračné pokladnice sú na vydávanie dokladov so súčasným zobrazením cien v eure a korunách pripravené. Necelá šestina firiem už dodávateľa pokladníc kontaktovala, pričom registračné pokladnice možno upraviť tak, aby spĺňali požiadavky. Približne rovnako veľká skupina podnikov bude musieť staré pokladnice nahradiť novými.
- ❑ Súhrnne necelá pätina oslovených očakáva istú úsporu nákladov v súvislosti so zavedením eura a dve tretiny neočakávajú žiadnu úsporu po vstupe Slovenska do eurozóny.
- ❑ Dodatočné náklady súvisiace so zavedením eura očakáva viac ako polovica malých a stredných firiem. Približne pätina neočakáva žiadne náklady navyše, ktoré by súviseli so vstupom do eurozóny a veľká skupina oslovených – štvrtina - nevedela povedať, či zavedenie eura bude znamenať nárast nákladov.
- ❑ Podľa viac ako štvrtiny oslovených dôjde po zavedení eura na Slovensku k zjednodušeniu podnikaniu s partnermi v eurozóne. Ďalšiu najčastejšie uvádzanú výhodu zavedenia eura predstavuje cenová transparentnosť v rámci eurozóny, keď ju uviedla viac ako pätina respondentov a získanie nových trhov, ktoré očakáva desatina predstaviteľov firiem.
- ❑ Súhrnne necelá desatina predpokladá nárast vývozu a približne osmína firiem neočakáva zmenu vo vývoze súvisiacu so vstupom Slovenska do eurozóny. Len jeden zo stovky

oslovených predpokladá pokles vývozu. Z porovnania výsledkov aktuálneho prieskumu a prieskumu realizovaného v roku 2006 vyplýva optimistický posun u manažérov slovenských malých a stredných podnikov, keď v prípade predikovania zmien vývozu očakáva v súčasnosti dvojnásobok firiem, nárast vývozu do 5 % a o 6 až 10 % a pri náraste o 11 až 30% je rozdiel takmer trojnásobný.

- ❑ Z výsledkov vyplýva, že súhrnne približne osmina predstaviteľov oslovených firiem predpokladá nárast dovozu a šestina nepredpokladá žiadnu zmenu. Jeden zo stovky opýtaných očakáva pokles dovozu a tri pätiny podnikateľov uviedli, že ich firma zo zahraničia nedováža.
- ❑ Tri zo stovky oslovených podnikateľských subjektov sa už k Etickému kódexu pre zavedenie eura pripojili a ďalšia tretina tak plánuje v budúcnosti urobiť. Najväčšia časť opýtaných, takmer dve pätiny nemajú o Etickom kódexe informácie.
- ❑ Predzásobenie sa eurom na obdobie duálneho obehu plánuje súhrnne približne polovica podnikateľských subjektov, naopak záujem o predzásobenie nemajú súhrnne viac ako dve pätiny oslovených firiem. Oproti prieskumu z roku 2006 je zreteľný posun vo vnímaní potreby predzásobenia sa eurom v čase duálneho obehu. Zatiaľ čo pred dvoma rokmi o predzásobení uvažovala súhrnne necelá pätina firiem, v súčasnosti je to už viac ako polovica.
- ❑ Takmer štvrtina firiem deklarujúcich záujem o predzásobenie sa eurom už tento záujem nahlásila svojej banke.

XXVI. ZOZNAM GRAFOV

Graf č.1: Zavedenie eura pre Vašu firmu znamená:.....	8
Graf č.2: Ako hodnotíte celkovú úroveň informovanosti o zavedení eura:?	10
Graf č.3: Odkiaľ čerpáte informácie súvisiace s prípravou na zavedenie eura?.....	12
Graf č.4: Využívate ako zdroj informácií oficiálnu internetovú stránku pre zavádzanie eura www.euromena.sk ?.....	15
Graf č.5: Akú formu podpory pri príprave Vašej firmy na euro by ste uvítali:.....	17
Graf č.6: Ktoré kroky v príprave na euro ste už uskutočnili?	20
Graf č.7: Prípravu Vašej firmy na zavedenie eura budete realizovať:.....	23
Graf č.8: Máte spracovaný plán, ktorý obsahuje kroky potrebné na hladký prechod Vašej firmy na euro?.....	25
Graf č.9: Je vo Vašej firme určený konkrétny pracovník, ktorý je zodpovedný za zabezpečenie príprav na zavedenie eura?.....	27
Graf č. 10: Ktorú oblasť pri príprave na zavedenie eura považujete pre Vašu firmu za najväčší problém?.....	29
Graf č.11: Uvedte, aký druh účtovného softvéru používate:	32
Graf č.12: Uvedte spôsob vedenia účtovníctva:.....	34
Graf č.13: Spĺňa Vás účtovný systém všetky požiadavky kladené predpismi v súvislosti s prechodom na euro?.....	36
Graf č.14: Umožňujú registračné pokladnice Vašej firmy súčasné zobrazovanie cien v eurách a slovenských korunách tak, ako to vyžadujú predpisy?.....	38
Graf č.15: V akej výške odhadujete úsporu nákladov Vašej firmy vďaka zavedeniu eura?.....	41
Graf č.16: V akej výške odhadujete náklady Vašej firmy súvisiace so zavedením eura?	44

Graf č. 17: Uved'te, prosím, hlavné pozitíva zavedenia eura pre Vaše zahraničnoobchodné aktivity?	47
Graf č.18.1. : Uved'te, prosím, predpokladaný vplyv zavedenia eura na Váš vývoz.....	50
Graf č.18.2. : Uved'te, prosím, predpokladaný vplyv zavedenia eura na Váš vývoz –porovnanie	51
Graf č.19: Uved'te, prosím, predpokladaný vplyv zavedenia eura na Váš dovoz.....	53
Graf č.20: Plánuje sa Vaša firma prihlásiť k Etickému kódexu pre zavedenie eura?	56
Graf č.21: Plánujete predzásobenie sa eurom na obdobie duálneho obehu?	58
Graf č.22: Nahlásili ste už svojej banke predpokladaný objem a štruktúru euro hotovosti potrebnej na predzásobenie sa?	60
Graf č.23.1.Uved'te, prosím, aký bol ročný obrat vašej firmy v roku 2007	61
Graf č.23.2. Uved'te, prosím, aký bol ročný obrat vašej firmy v roku 2007 (resp. v roku 2005) – porovnanie	62
Graf č.23.3.: Uved'te, prosím, aký podiel z celkového objemu tržieb v roku 2007 (resp. v roku 2005) predstavoval vývoz do zahraničia?	63
Graf č.23.4. Uved'te, prosím, počet zamestnancov vo Vašej firme, okrem majiteľa:.....	65
Graf č.23.5. Uved'te, prosím, kategóriu činnosti Vašej firmy	65
Graf č.23.6: Uved'te, prosím, právnu formu Vašej firmy	66
Graf č.23.7: Sídla skúmaných firiem podľa krajov.....	66

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2, Slovenská republika

tel.: +421 2 502 44 500

fax: +421 2 502 44 501

e-mail: agency@nadsme.sk

URL: <http://www.nadsme.sk>